

2

zumag

časopis študentov Filozofickej
fakulty KU v Ružomberku

Medzinárodný deň
študentstva



Kresťanské médiá
na Slovensku



Týždeň vedy



Rozhovor
s Antonom Laučekom

zumag

Časopis študentov Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku
<http://zumag.ku.sk/papier>
ročník 4 | číslo 2 (november 2006)

» » » blog študentov žurnalistiky FF KU <http://zumag.ku.sk>

» Editorial

Mám rada vysokoškolský študentský život. Máte pocit, že dostávate krídla slobody a sami ste si pánni svojho času. Ráno vstanete, kedy chcete, na obed si dáte, čo chcete, na rande idete, s kým chcete, na prednášky chodíte podľa nálady alebo výchovy, ostávate na povrchu, alebo ak chcete, hľadáte pravdu. Môžete. Nemusíte. Rokmi ste už prekročili pubertálny vek, ale srdce vám stále spieva po voľnom, naplnenom živote bez zbytočných stresov a nechcete, aby vás niečo sklamaralo ako tvrdý toaletný papier v staničných záchodoch. Ehm. Žijete život otvorených možností, ste zodpovední alebo lajdáci, ale aj tak sa vám dobre dýcha. Krásny život. Uvedomte si hlbšie ten dar študovať vždy počas 17. novembra, kedy oslavujeme, okrem iného, Deň študentstva. V druhom tomto- semestrálnom Zumagu sa mu budeme venovať.

Mám rada svoj odbor- žurnalistiku. Dáva vám možnosť zistiť, nakoľko ste ochotný ísť za pravdou a obetovať sa i za cenu vášho prospechu. Napadá vás uvažovať, čo je správne a či by ste sa toho držali. Je to veľmi tenký ľad, ale ak to robíte poctivo, cítite sa skvele. Nie je to vždy sranda a určite si mnohí z vás myslia, že čo je to napísať pár „žvästov“. Ale vy najprv musíte mať nápad, o akých „žvästoch“ budete hovoriť dnes. Musíte mať na pamäti recipientov (príjemcov) a podľa toho prispôbiť štýl jazyka. Téma nemôže byť od veci a aj žáner si musíte vybrať- napíšem to veselo, formálne alebo hlbavo, že dovidenia? Keďže ste inteligentna duchaplný človek, pamätáte aj na výchovnú hodnotu a novosť spracovania. Okrem toho, musíte si nájsť na to čas. Ale ani text nestačí a musíte si vyhľadať aj vhodné obrázky. Ja som to mala teraz ešte ťažšie, lebo píšem editoriál ako Peťo "Kravina" v minulom Zumagu a mal tam fest dobrú fotku. Nech nejem, ale chcela som mať minimálne rovnako skvelú. Výsledok vidíte. Ehm. Týmto všetkým som vlastne chcela povedať, že bol u nás na KU týždeň vedy a aj tomu sa v Zumagu, ktorý držíte v rukách, alebo ho máte

položený na stole, alebo vám ho držia iní, budeme venovať.

Mám rada život. V každom dni máte niečo nové. Na rôzne okolnosti rôzne reagujete. Na niektoré rovnako. Keď vás raz niekto vytočí, pomyslíte si, že je to špina. Keď vás v tej istej veci naštvie druhýkrát, už mu to aj poviete a tretíkrát mu to už aj ukážete. Neskôr však tento bludný kruh vyriešite odpustením, a ste v pohodičke ako na začiatku. Ľudia, veď my sa nemáme ako nudiť! Ja to aspoň neviem. Ale to je asi v tom, že som super. Kedysi som bola pyšná, ale dnes mi už nič nechýba. Týmto som zas chcela povedať, že sa nemusíte nudiť ani pri čítaní Zumagu, pretože je pestrý ako život. Vždy v ňom nájdete niečo nové a vyťahujete to ako z bonboniéry- tak spieva aj ten oný, z Gladiátora, neviem ako sa presne volá. Nech mu Boh odpustí tie herézy, ktoré vypúšťal v tej jednej piesni, že aj Ježiš by tu ostal, keby vedel o Las Vegas. Ehm.

Mám rada Zumag a hoci mi, ako ani celej redakcii, neprináša práca preň dukáty, uspokojuje ma, ako aj celú redakciu, že vám niečo zaujímavé môžeme priniesť. Vy nám na revanš dajte znať spätnú reakciu. Vďaka. Za Boha a za nič iné. A teraz už príjemné čítanie. PS: Chcem vás upozorniť hlavne na najlepší príspevok tohto čísla, samozrejme môj, na predposlednej strane. Ehm.

Monika Kureková

» O BSAH



Časopis študentov žurnalistiky :ZUMAG

Ročník IV. (2. číslo, november 2006)

Počet strán

24

Šéfredaktor

Peter Kravčák

Zástupca šéfredaktora

Janĕka Junčišinová

Redaktori

Michal Badín

Veronika Folentová

Petra Janeková

Dávid Juck

Martin Kolejĕk

Monika Kureková

Martin Ližičiar

Dušan Petriĕko

Filip Struhárik

Grafika

Lubica Kubišová

Editori

Veronika Bekešová

Jana Jurčišinová

Petra Nemĕeková

Eva Okoliĕániová

Foto
Dávid Lajmon

Tlač

Vydavateľstvo Michala Vaška

Cena

Symbolických 7,90 Sk

Predaj

Redaktori kolportersky

Vrátnice na FF KU

CopyCentrum na FF KU

Obálka

Tomáš Flajs, S NP Malá Fatra

Svoje postrehy a konštruktívne námety nám môžete posielat na zumag@fphil.ku.sk (redakčný e-mail).

Redakcia si vyhradzuje právo na apretáciu rukopisu. Uverejnené príspevky sa nemusia zhodovať s názormi redakcie.

REGISTRAČNÉ ČÍSLO:
RP236/2006

Indoor 3-4 Hydepark 16-19
Outdoor 5-6
Interview 7-9 P.O.Box

Téma Recenzie 20
Týždeň vedy 10-11 Spektrum 21

Medzinárodné deň Duch(n)oviny 22
študentstva 12-13

Kresťanské médiá Menzoviny 23
na Slovensku 14-15



» Priateľov máme aj na Ukrajine

Krok po kroku si naša mladá univerzita buduje vzťahy a kontakty so zahraničnými školami.

Počas „dušičkového“ týždňa sa do ukrajinského Lvova vybrala Karla Kuklis, aby i v mene našej univerzity nadviazala budúce priateľstvo a možnú spoluprácu s Ukrajinskou katolíckou univerzitou (UKU).

Návšteva bola na pozvanie samotného rektora UKU Borysa Gudziaka, ktoré škola dostala na poslednom stretnutí katolíckych univerzít v poľskom Ľublíne. Na UKU sa mala konať priateľská schôdzka s rektorom, avšak ten sa práve nachádzal v USA, a tak nás previedla budovou univerzity a naša vyslaná Karla Kuklis si vymenila informácie o školách s tamojšou referentkou pre zahraničné vzťahy Virou By. Dozvedeli sme sa, že UKU so svojimi dvoma fakultami (filozoficko-bohoslovecká a humanitná) má v pláne postaviť „kampus“ podobne ako my. Ešte stále zháňajú potrebné peniaze, ale jednu novú budovu pre potreby filozoficko-bohosloveckej fakulty otvorili práve na začiatku tohto školského roku.

Ďalší krok v nadviazaní spolupráce by mal nasledovať v máji a to priamo v Ružomberku, kde sa uskutoční budúročná medzinárodná konferencia katolíckych univerzít.

text a foto: Michal Vrták

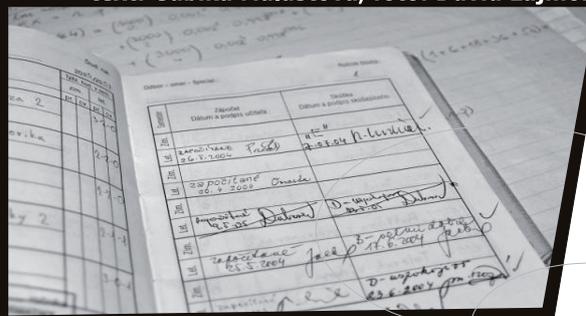
» Za neabsolvovaný voliteľný nedostanete FX

Možno ste si zapísali voliteľný predmet, ktorý vás baví ako tretia hodina Titanicu a vidina skúšky z neho je pre vás lákavá ako víkendový program našich televízií.

Ste však pod tlakom, pretože by ste si chceli zarobiť študentské milióny na prospechovom štipendiu a obávate sa, že by vám za neabsolvovaný predmet na študijnom vpísali FX a vy by ste namiesto kaviáru celý rok jedli len kávový grunt (to je to, čo ostane po vypití vývaru z klasickej mletej kávy). Práve pre vás je tu dobrá správa zo študijného. Podľa informácii pracovníčky študijného oddelenia Lotty Mižíkovej, za neabsolvovaný voliteľný predmet nedostanete FX, iba vám ho vyškrtnú.

Dohliadnite len na to, aby ste mali dostatok kreditov na prejdeň do ďalšieho ročníka.

text: Gabika Malastová, foto: Dávid Lajmon



» Spoločné oslavy

Človek, ktorý si počas svojho života vyslúžil mnoho ocenení, medzi ktorými nechýbali Pamätný list pri príležitosti Dňa umelcov 2003 za obohacovanie kultúrneho života v meste Ružomberok formou umeleckých podujatí, za prezentáciu literárnych diel a prehĺbenie kontaktov so strednými školami regiónu. Čestné uznanie za osobný prínos pri tvorbe, šírení a uchovávaní kresťanských hodnôt v kultúre na Slovensku - Rada KBS 2003 z príležitosti patróna umelcov. Pamätná medaila UPJŠ na počesť 200. výročia narodenia Pavla Jozefa Šafárika. Pamätná medaila Matice slovenskej a v neposlednom rade aj držiteľ Pamätnej medaily Kňazského seminára biskupa Jána Vojaššáka - oslávil v stredu 8. novembra 2006 svoje sedemdesiate narodeniny.

Gratulovali mu mnohí z rady profesorov Katolíckej univerzity a významných osobností slovenského kultúrneho života. No pán dekan, Imrich Vaško, chcel osláviť svoj významný deň aj so študentami. Pozval tých, ktorí sedeli v univerzitnom bufete, či sa prechádzali po chodbách dekanátu alebo v budove F na obložené stoly, ktoré boli pripravené na oslavy sedemdesiatin. Niektorí boli vystrašení, pretože nevedeli, o čo ide, iní boli prekvapení. Nakoniec sa asi štyridsiatka študentov zhromaždila v miestnosti a spoločne prežili chvíľu s oslávencom.

Ku gratulantom sa pripája aj redakcia ZUMAGU

Veronika Foilentová





» FF KU investuje do doktorandov

Filozofická fakulta (FF) Katolíckej univerzity (KU) v Ružomberku spustila projekt, ktorý je zameraný na podporu doktorandov. Ako povedal pre Zumag prodekan financie a rozvoj doc. Peter Olekšák, výška nenávratného finančného príspevku je približne 10,43 milióna korún. Predstavuje to 95 % z celkových výdavkov, 5 % pokrýva fakulta z vlastných príjmov. Cieľom projektu je podľa Olekšáka vytvoriť predpoklady pre stabilizáciu ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja. "Pri riešení výskumných úloh doktorandmi pomôže zabezpečiť ich lepšie ohodnotenie, a tým bude stimulovať a stabilizovať vedecko-výskumnú základňu na univerzite," povedal. Projekt, ktorý sa začal realizovať v októbri tohto roku a potrvá do decembra 2008, podporí aj jazykové a manažérske znalosti študentov doktorandského štúdia. "Prispeje k tomu, aby mohli aktívne komunikovať, riešiť problémy, byť flexibilnejší a ovládať cudzie jazyky na požadovanej úrovni," povedal Olekšák a dodal, že by mal motivovať talentovaných ľudí. Zabezpečením adekvátneho kariérneho a finančného ohodnotenia sa podľa neho predíde odlivu kvalifikovaných ľudí z fakulty do zahraničia. Systém podpory doktorandov je podporený úspešným grantovým projektom z Európskeho sociálneho fondu. Na FF KU boli doteraz odmenené štyri projekty.

(sita, ml)

» Osobný príbeh zaváži

"Veľmi nám záleží, aby sme mali výstup, prienik do škôl," zmienil sa v pondelok 13. 10 na diskusii člen výboru Ústavu pamäti národa Miroslav Lehký vo svojom prejave v posluchárni F013. Tento prejav bol súčasťou diskusie s témou Bernard Jašek a spol., nadväzujúcej na fakultný seminár Vladimíra Palka ml.-Monsterprocesy v 50-tych rokoch. Diskusia sa vyznačila nielen zaujímavými hosťami v podobe Františka Mikloška a sestry B. Jaška pani Laučekovej, ale aj osobným svedectvom Pavla Bartoša. Tento nielenže bol blízkym Jaškovým známym, ale aj mu dva dni pred jeho zatknutím chcel pomôcť utiecť cez slovensko - rakúske hranice. Udalosti týchto dní temnej komunistickej minulosti tak v očiach nás niektorých prítomných dostali nádych reality a osobnej skúsenosti.

Elena Luková



» Fotografia - a pohľad na ňu

Jeden z najvýznamnejších súčasných francúzskych fotografov – Ferrante Ferranti, poctil svojou návštevou aj Filozofickú fakultu KU. Profesor Ferranti priblížil 7. novembra tému Sakrálna fotografia vo svete. Prostredníctvom prezentácie svojich prác prezentoval svoj pohľad na fotografiu a jej zložky.

Ferrante Ferranti vyštudoval architektúru. V jeho tvorbe ho ale ovplyvnilo obdobie baroka. Už ako 18-ročný fotografoval pre časopis UNESCO. Je autorom viacerých fotografických publikácií ako napríklad Slnečné blúdenie, Ako čítať fotografiu či Duch ruín, ku ktorej napísal sám aj text. Prednášku pripravila v rámci Týždňa vedy EÚ FF KU v Ružomberku v spolupráci s Veľvyslanectvom Francúzskej republiky v SR.



Profesor Ferrante Ferranti, foto: Jozef Matz

(ml)

Elektronické zapisovanie

Na stránke <https://abakus.ku.sk/ais> zaviedla FF KU povinné elektronické zapisovanie na skúšky od zimného semestra.

Viac informácií na stránke fakulty v sekcii oznamy a na abakus.ku.sk



» Zrno do stánkov

Začiatkom októbra zrušil Arcibiskupský úrad v Košiciach cirkevné schválenie pre Kresťanský týždenník Zrno. Arcibiskup Alojz Tkáč sa tak rozhodol kvôli tomu, že v ňom viackrát boli uverejnené názory, ktoré nezodpovedajú Magistériu Katolíckej cirkvi, alebo boli zavádzajúce. V praxi to teda znamená, že kresťanský týždenník, ktorý sa charakterizuje ako čítanie pre mladých duchom, momentálne nemožno predávať, vystavovať ani rozdávať v kostoloch a kaplnkách, výsledkom čoho je pokles nákladu. "Náklad nášho časopisu je momentálne asi o tretinu nižší oproti začiatku roka," vysvetľuje dôsledky konania Arcibiskupstva Jozef Mydla, redaktor spomínaného časopisu. "Vyše dvetisíc čitateľov má časopis do konca roka predplatený - už kvôli nim sa patrí pokračovať vo vydávaní minimálne dovtedy. Ďalej bude záležať na tom, koľkí zaplatia predplatné aj na rok 2007. V decembri navyše plánuje naše vydavateľstvo dať časopis aj na pulty novinových stánkov. Takže až v januári sa ukáže, ako reálne budeme schopní prežiť bez ochranné ruky arcibiskupa," dodal Mydla (viac k téme čítajte aj na strane 19).

Jana Jurčišinová



Jeseň môže účtovať

Čistá duša



Začnime zdola



Prešovské Veni Sancte



» Trojhlas prezentuje žiakov z troch štátov

Na medzinárodnej výstave v Liptovskom múzeu v Ružomberku sa so svojimi prácami predstavujú stredoškólači umeleckých odborov z Ružomberka, českej Opavy a poľského Zabrze

Študenti troch umeleckých stredných škôl zo Slovenska, Čiech a Poľska vytvorili ojedinelý projekt s názvom Trojhlas. Vznikol na základe spolupráce pri vzdelávaní a výchove žiakov v umeleckých odboroch. Zapojili sa do neho žiaci z Ružomberka, umeleckých škôl z českej Opavy a poľského Zabrze, informovala koordinátorka projektu zo Školy úžitkového výtvarníctva (ŠÚV) v Ružomberku Ľubica Malíková. „Z každej školy to bolo šesť až osem študentov a štyria učitelia," povedala. Práce študentov možno vidieť na výstave, ktorú otvorili v Liptovskom múzeu v Ružomberku.

Návštevníci môžu vidieť 85 výstavných kresieb, malieb a objektov. Žiaci ich vytvorili počas dvoch rokov trvania projektu. Ich vzájomné výmeny a návštevy sa zameriavali na štyri oblasti - maľba

a kresba, fotografia a tvorba výtvarného objektu. Prvá sa uskutočnila v októbri 2005 v Zabrze. Študenti pracovali v ateliéroch Kresba, Maľba, Socha a Foto na tému Zabrze - história baníctva a industriálna architektúra. V júni 2006 sa stretli v rovnakých ateliéroch v Opave, kde sa venovali myšlienke Človek v priereze časom. Posledným bolo tretie projektové stretnutie, keď minulý mesiac zavítali žiaci do Ružomberka. Na tému Ružomberok - súzvuk s prírodou si vymenili svoje skúsenosti v ateliéroch pletiarkej, tkáčskej, tlačiarenskej a propagačnej tvorby.

Podľa riaditeľa ŠÚV v Ružomberku Róberta Bardyho si cez projekt školy, žiaci i pedagógovia rozšírili svoje obzory, navzájom vymenili skúsenosti a prispeli k rozvoju kontaktov na medzinárodnej úrovni. "Mladí predstavili myšlienky bez ohľadu na hranice, a tým obohatili nielen seba, ale aj svoje kultúrne prostredie v ktorom žijú," povedal na vernisáži primátor Ružomberka Juraj Čech, ktorý sa paralelne

popri prácach študentov ako čestný hosť výstavy prezentuje v múzeu so zbierkou 80 fotografií. Snímky zachytávajú prírodnú pamiatkovú rezerváciu Vikolínec pri Ružomberku. Predseda Zväzu slovenských fotografov Ľubomír Schmida sa nazdáva, že tento projekt i výstava je prezentáciou kultúrnej tvorivosti a ducha človeka, ktorý má cit pre krásno, pre niečo, čo ho inšpiruje a môže zachytiť vlastnými rukami, alebo zrakom pretaviť na plátno.

Projekt Trojhlas podporila Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu v rámci programu Socrates II - program Európskeho spoločenstva v oblasti vzdelávania. Bol schválený v podprograme Comenius 1, na ktorý získala ŠÚV v Ružomberku grant vo výške 4.900 eur. Hlavným cieľom podprogramu Comenius je zvyšovať kvalitu a posilniť európsku dimenziu školského vzdelávania, predovšetkým podporou medzinárodnej spolupráce škôl, odborného rastu učiteľov priamo zapojených do školského vzdelávania a podporou výučby jazykov a interkultúrneho povedomia. Spoločnú medzinárodnú výstavu Trojhlas organizuje Liptovské múzeum v Ružomberku. Potrvá do 15. januára budúceho roku.

(sita, ml)





» Známi humoristi v Kultúre



V piatok 13.10. 2006 prišli niečo pred pol siedmou večer do Ružomberka populárni herci z televíznej relácie S.O.S. Svoje vystúpenie, plné humoru a satiry, situovali do priestorov Kultúrneho domu A. Hlinka na ružomberskom námestí. Keď sa o 19-tej hodine začal program, stoličky v divadelnej sále praskali vo švíkoch, čo prezrádzalo, že v sále bolo prítomných približne 200 priaznivcov vtipne ladenej relácie a že vstupenky na predstavenie sa úplne vypredali. A určite nikto z divákov nefutuje takto strávený večer.

Herci sa skutočne predviedli a ukázali všetkým prítomným, že vo svojej profesii sú naozaj dobrí. Napriek tomu, že nepredstavili klasických a mnohým známym Monsterovcov, nevynechali ich a zakomponovali túto pasáž do scény o hlúpej a veľmi hyperaktívnej kaderničke.

Na svoje si prišli aj obľúbenci Romana Pomajba (mimochodom, na začiatku predstavenia tichým krokom kráčal pomedzi divákov a prekvapil ich hlasným revom, čo u ostatných vyvolalo prenikavý smiech) a Petra Sklára v úlohe dvoch stareniek s mladým duchom v tele, ohybnými nestarnúcimi kostmami a konexiami až za hranice. Podľa smiechu v sále nebolo ťažké usúdiť, že spomínaná pasáž divákov pobavila najviac.

Na záver vystúpenia sa herci s fanúšikmi rôzneho veku rozlúčili spoločnou pesničkou. Tomu, že ich predstavenie bolo kvalitné, nasvedčoval aj niekoľkokrát opakovaný a neutíchajúci aplauz, ktorý však na zažatie svetla v sále musel utíchnuť a ľudia sa rozprchlí na rôzne strany.

Štvorica protagonistov a hlavné piliere úspešnej zábavnej relácie S.O.S - Daniel Dangl, Petra Polnišová, Roman Pomajbo a Peter Sklár - už dva roky neúnavne prezentujú slovenské vydanie absurdného humoru, aký tu doteraz nebol. Postavičky, ktoré vytvorili síce postupne zľudovali, ale u viacerých divákov vyčarili úsmev na tvári. Za mnohé môžeme spomenúť mafiánskych Farkašovcov Puca a Lacike-ho, Pomáhajbovcov Karčiho a Lajčiho, alebo neúnavnú cvičiteľku objemných tiel Editu "Cicu" Papeky, ktorej asistuje neúnavná dvojica Meko a Feko. Tvorcovia neobišli ani SuperStar pódium, a tak sa v S.O.S objavili Robot Cvikla, Brno Kibernet, Laco Latentič, Haló Pabera, Repka Sladká, ktorí sú hádam ešte lepší ako ich originál. Nemožno nespomenúť aj najnovšie prírastky v podobe Monsterovcov, či Vyhúlených malých bobrov a čoraz populárnejšie postavičky Klárika a Ruženku z vydareného bloku Ebenci. Tvorcovia S.O.S triafajú do živého a aj tento rok vám na televíznych obrazovkách pravidelne dvíhajú náladu (viac k téme čítajte na strane 17).

text: Petra Janeková

Elena Luková

foto: internet

» Vlkolíncec navštívilo cez letnú sezónu menej návštevníkov

Pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry Vlkolíncec pri Ružomberku navštívilo od júna do septembra 32 039 platiacich návštevníkov. Podľa Občianskeho združenia Vlkolíncec (OZV), ktoré osadu spravovalo od tohtoročnej sezóny s Mestským úradom (MsÚ) Ružomberok, jeho návštevnosť v porovnaní s minulým rokom klesla. Príčinou podľa Občianskeho združenia Vlkolíncec bolo najmä teplé letné počasie, ktoré turistov lákalo viac ku kúpaliskám ako k architektúre. Klesol aj počet školských zájazdov. Klientelu túto sezónu tvorili najmä Slováci, Česi, Poliaci, Francúzi a Belgičania. Príjmy z poplatkov za vstup do Vlkolíncec predstavujú podľa správy z oddelenia kultúry, sociálnych vecí a zdravotníctva MsÚ 1,38 milióna korún. Mesto, ktoré uzavrelo mandátnu zmluvu o výbere poplatkov s OZV, získalo 50 % z tejto sumy. Počas letnej sezóny pracovalo vo Vlkolínci 28 študentov na brigádnickej zmluve a dvaja stáli zamestnanci. Dvadsaťpäť študentov sprevádzalo turistov s odborným výkladom v obci a objekte Rolnícky dom. Ostatní sa podieľali na pomocných prácach pri zabezpečovaní ochrany a obnovy v objektoch. Spoločensko-kultúrnu činnosť priblížili túto sezónu v obci cez spoluprácu s Fakultou výtvarných umení a Pedagogickou fakultou Katolíckej univerzity a Školou úžitkového výtvarníctva v Ružomberku. Táto činnosť sa zameriavala na tvorivé dielne, zachovanie ľudových tradícií, ochranu a obnovu kultúrnych pamiatok. Pre návštevníkov bol pripravený materiál o obci v siedmich jazykových mutáciách. MsÚ s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR a Slovenskej správy jaskýň v Liptovskom Mikuláši vydal o Vlkolínci videofilm a publikáciu. Vlkolíncec sa prezentovalo aj na významných podujatiach v Banskej Štiavnici, Bardejove a Spišskom Podhradí. Prvá písomná zmienka o osade Vlkolíncec pochádza z roku 1376. Od roku 1993 je zapísaná v Zozname svetového dedičstva UNESCO. Najstaršími pamiatkami sú zrubová zvonica z roku 1770 a studňa z roku 1860. Nachádza sa tam 55 objektov, z ktorých je trvalo obývaných 18, žije v nich 35 obyvateľov.

(sita, ml)





„Budú si myslieť, že sa chválím...“

Na Katolíckej univerzite v Ružomberku pôsobí od jej samého začiatku. Z katedry slovenského jazyka vplýva nielen svojím humorom na podstatnú časť študentstva tejto školy. Chcel študovať filmovú a televíznu dramaturgiu, ale nikdy neolútoval učiteľský chlebič. Tvrdí, že kultúra a kultúrnosť už dávno vymrela, no napriek tomu mu v týchto dňoch vyšiel nový román o školstve v časoch totality. Vlastne prvý na Slovensku - prvý s touto tematikou a z tohto obdobia. Bežec na dlhé trate po lesných chodníkoch,

PaedDr. Anton Lauček, PhD.



text: Peter Kravčák, Jana Jurčišinová

» O KNIHE

Kedy a kde vyšla táto dlho pripravovaná kniha?

Vyšla 15. novembra v miestnej tlačiarni. Nechcel som ju vydať inde, v inom meste, lebo ide o umelecký text a ten stále dozrieva. Stále som potreboval chodiť za tlačiarmi robiť úpravy, čo by v prípade vzdialenejšieho podniku nebolo možné. Úpravy aj na poslednú chvíľu sú potrebné.

Koľko bude stáť tento román?

Aj keď to nebolo jednoduché, pozháňal som sponzorov, aby bol istý počet vyčlenený pre študentov za 100 korún a pre ostatných za 150 korún. Kniha vyšla v tvrdej farebnej obálke v náklade 500 kusov.

O tom, čo to stálo, radšej hovoriť nebudem, nepatrí sa. Prezradím len, že musím sám doplatiť niekoľko desiatok tisíc. Zvyšok zaplatia sponzori, zväčša dávajú každý tak dve tri tisícky, čiže je mravčia práca získať väčšiu sumu. Patrí sa, a rátam s tým, dať určitú časť nákladu sponzorom.

Čo máte Vy z vydania knihy?

Zrejme budem stratový, ale neuvažoval som o finančnom profite. Teší ma, ak si ľudia prečítajú moju knižku. V prvom rade som chcel pomôcť študentom spoznávať temno komunizmu aj cez beletriu. Lebo darmo sa budete učiť v dejepise, že komunizmus bolo deštruujúce zriadenie, devastujúce najmä dušu človeka, keď nespoznáte, aký bol v ňom vlastne život a pomocou akých prostriedkov sa duchovná devastácia uskutočňovala. A toto do detailu dokáže priblížiť iba umelecký text. Keď už hovoríme o peniazoch... Nieкто míňa stovky a tisíce na alkohol, autá, cigarety, na vlastný imidž, ja na literatúru. Často to robím aj tak, že keď nemám k dispozícii hotovosť (cez leto sme prerábali rodinný dom, takže aj v tomto prípade...), požičiam si od spoľahlivých ľudí a keď sa kniha predá, vrátim, čo som dlžný. S autorským honorárom sa treba rozlúčiť, to je samozrejmé. Mrzí ma, že román nemôžem len

NEMÔŽU LIETAŤ

Anton Lauček

KEĎ LASTOVIČKY





tak rozdávať známym, ako som zvykol doteraz, lebo každý kus, ktorý darujem, musím statočne zaplatiť. Kedysi ste do vydavateľstva odniesli rukopis, tam sa o všetko postarali, pričom ste dostali aj nejaké autorské výtlačky na rozdávanie. Teraz musíte priniesť rukopis a peniaze. So ist das Leben, hovoria Nemci.

Kedy sa zrodila myšlienka napísať román *Keď lastovičky nemôžu lietať*?

Prvá kapitola bola na papieri už v roku 1986, no medzitým som pracoval aj na iných knihách. V januári tohto roku som si povedal, že román už musím dokončiť. Patrilo sa tam dať veľa informácií, hlavne takých, na ktoré sa už, odkedy komunizmus padol, pozabúdalo.

Čo vás inšpirovalo k jej napísaniu?

Komunistické školstvo a pomery v ňom. Napríklad stupidnosť riaditeľov, ktorí mali ledva skončenú tehliarsku učňovku s následnou "švindelmaturitou", ale vďaka tomu, že boli členovia tej "správnej" strany a absolvovali marxistické kurzy, cítili sa dôležito. Po schôdzach, ktoré viedol takýto trpák, som sa vždy musel napiť vody a hlava ma bolela do večera. Písal som napríklad aj o tom, ako sme museli všetci, učitelia aj študenti, povinne 1. mája nastúpiť na slávnostnú manifestáciu. A mávať krave na vyzdobenej vlečke družstevného traktora. Ak žiaci zle skandovali, odsákali si to triedny. Zobrali mu prémie a triede napríklad zakázali exkurziu.

Takže sa to dá považovať za kritiku komunistického školstva?

Vznikla na protest proti vtedajšiemu školstvu, ale aj proti pomerom vo vtedajšej totalite. Román je aj o tom, že každé pedagogické pôsobenie by malo stáť na mravných základoch, na mravnej výchove. Demoralizovaná mládež je rakovinovou náložou pre každú spoločnosť. Taká spoločnosť je ako dom postavený bez základov. Vtedy, v časech totalitných, sa uprednostňovala hlavne ideovopolitická výchova.

Nakoľko je táto kniha autobiografická a nakoľko fikcia?

Kniha je postavená na autobiografických zážitkoch. Pospájal som viacero príbehov, ktoré majú spoločného hlavného hrdinu. Ide o humorne ladený román, ale je to skôr taký smiech cez slzy. Študenti ma tam spoznajú. V spoločnosti, oháňajúcej sa hlavne represiou, kto vyčnieval z radu, dostal po hlavu a musel ju skloniť. Ja som sa snažil skôr uhýbať.

Kto si ako prvý prečítal váš najnovší román?

Dal som ho prečítať trom študentom neslovenčinárom, o ktorých si myslím, že sú vnímaví aj čo sa týka literatúry, a s ich reakciou som bol spokojný. Ale možno chválili preto, lebo majú rešpekt. Uvidíme.

Prečo práve názov, *Keď lastovičky nemôžu lietať*?

Keď lastovička zostarne a nemôže lietať, sadne si niekde pod bránu, alebo pod krík. Štebotom volá svoje odchované mláďatá, a tie ju krmia. Toto volanie (je to vlastne volanie o pomoc) počuť najmä koncom augusta. Keď však mladé odlietajú na juh, stará lastovička zostáva sama a zomiera. Ani nie tak na chorobu ako na nesmiernu opustenosť. Tento vtáčí motív, jeho prestupovanie textom som sa snažil dostať do knihy. Ľudské osudy sú často podobné.

» O AUTOROVI

Kedy ste v sebe objavili spisovateľské sklony?

Začal som písať v šestnástich alebo sedemnástich na strednej škole. Práve sme mali chémiu. Bol to námet na televízny film, s ktorým som vyhral nejakú súťaž. Podľa tohto námetu



vznikla neskôr televízna hra Benedikt. Trápil som sa s ňou dosť dlho, lebo medzitým ma čakalo absolvovanie základnej vojenskej služby - tam sa písať veľmi nedalo.

Dvkrát ste študovali predmet slovenský jazyk, išlo o doplnenie vzdelania alebo vás k tomu viedlo niečo iné?

Skončil som slovenčinu a nemčinu v Banskej Bystrici, no chcel som ešte študovať dejepis. To sa však dalo len v kombinácii, tak som si zvolil znova materinský jazyk. Keďže som Filozofickú fakultu UPJŠ v Prešove začal študovať po viac ako piatich rokoch od skončenia prvej "výšky", neuznali mi ani jednu skúšku zo slovenčiny. Robiť ich bolo treba odznova, ale nebol to problém. Počas tohto diaľkového štúdia som dostal len jednu trojku, a to z vedeckého komunizmu. Skúšajúci sa ma spýtal, odkiaľ pochádzam. Keď som povedal, že z Čerbovej, podotkol,

že tam sú samí katolíci, a že aj tak neverím tomu, čo mám naučené, no a vyhodil ma. Skúška sa mi podarila až na tretíkrát.

Ako ste sa dostali k učiteľstvu?

Pôvodne som zamýšľal študovať filmovú a televíznu dramaturgiu. Tento odbor však otvárali len každé dva roky a práve keď som končil, tak ho neotvárali. No nikdy som to neolutoval. Keď pracujete ako dramaturg vycicajú vás. Nemáte priestor a najmä sily pre vlastnú tvorbu. Učiteľstvo mi tento priestor poskytlo a som rád, že je tomu tak.

Ako ste sa dostali na Katolícku univerzitu?

Učil som na strojníckej priemyslovke v Ružomberku a popri tom mi ponúkli exter-

ne vyučovať tvorivú dramatikú na Pedagogickom inštitúte sv. Ondreja. Po roku ma prijali ako interného pracovníka. Na pôde inštitútu neskôr vznikla Katolícka univerzita.

Je rozdiel v pedagogickej práci na strednej a vysokej škole?

Na strednej škole musíte učiť popri literatúre aj gramatiku a sloh a tiež iný predmet, zatiaľ čo na vysokej škole sa musíte špecializovať. Iba na literatúru povedzme. Na "výške" je tiež možnosť viac pracovať so študentmi, ktorí sú tvoriví a majú na literatúru často veľmi osobitný a inšpirujúci názor. Dá sa s nimi diskutovať na slušnej úrovni.

Myslíte, že je dnešná vysokoškolská mládež iná oproti tej vašej?

Asi sa mládež nezmenila, nie. Treba ju však deliť. Niektorí nepatria na vysokú školu, majú



nízky intelligenčný ten, viete, ako sa to hovorí, kvo-kvo-kvo... A potom tí druhí, s ktorými sa dá rozprávať. Na mládeži je sympatické, že má zmysel pre humor. Práve toto je cesta k mladému človeku. Aj v Biblii sa hovorí: „Kto nemá zmysel pre humor, je ďaleko od Hory blahoslavenstiev.“

Takže máte radi svoju terajšiu prácu?

No čo mi iné zostáva? *Len jednoduché veci vás nesklamú, a preto nehľadajte šťastie príliš vysoko*, hovorí istý slávny spisovateľ. Viete, na svete sú dva druhy ľudí: tí, ktorí sú sami pre seba a tí pre ostatných. Tí prví sú vlastne nešťastníci a ani o tom nevedia. Tí druhí hlavne rozdáujú. Učitelia majú na rozdávanie vynikajúce možnosti. Ale aj dobrí žurnalisti, povedzme. Lenže ak chcete rozdávať, musíte mať z čoho. Nestačí len dobré srdce, treba mať hodne načítané a mať aj vedomosti.

Ako hodnotíte súčasnú literatúru?

Nepáči sa mi postmoderna. Je to módna vlna, ktorá sa časom prežije. A potom iné móдне záležitosti, ako napríklad taký Harry Potter. Tento hrdina vsugeruje deťom pocit, že k dobru sa dá dopracovať aj inými ako ľudskými prostriedkami.

Vraví sa, že na Slovensku vymiera kultúra?

Vymiera kultúra?! Ja som si myslel, že už zomrela. To počujem prvýkrát, že vymiera...

Ktorý je váš obľúbený autor?

Páči sa mi Silan a Ušák-Oliva, škoda, že zomrel taký mladý. Myslím, že obaja by obstáli aj v európskom kontexte.

Čo momentálne čítate?

Čítam svoje veci, to je jasné. Totiž preto, lebo ich stále opravujem a čistím. No a teraz mám na stole Lohajovu Aničku od Štefana Wolf Slameníkova. Sú tam pre mňa zaujímavé reálie z konca devätnásteho storočia, plus jednoduché príbehy s atmosférou, práve preto to čítam.

Ktorá z predchádzajúcich vašich kníh je vám najbližšia?

Momentálne historická novela *Cez utrpenie*. Je vyzrozprávaním krvavej masakry v Černo-vej, ktorá sa udiala v roku 1907 a kvôli ktorej si vtedy všimla celá Európa, že existuje slovenský národ, nekresťansky utláčaný. Rád by som knihu znova vydal, ale už v lepšej úprave ako pred deviatimi rokmi.

Čo okrem čítania sa dá považovať za váš koníček?

Všetci vedia, že pestujem terénny beh. Týždenne nabehám aspoň 30 kilometrov. Niekedy sadnem na vlak do Popradu, tam si idem zaplávať. Blízke vodné parky sú neskutočne drahé, a tak, aj keď zaplatíte rýchlik, vyjde to lacnejšie.

Čo chystáte do budúcnosti?

Budúci rok je sté výročie černovskej tragédie a v súvislosti s tým pripravujem román o svojom rodákovi Andrejovi Hlinkovi. V slovenských dejinách ho považujú za významnú a trochu aj rozporuplnú osobnosť a ja chcem o ňom napísať niečo, čo nám ho priblíži hlavne ľudsky. Bol to pravdovravný rázovitý kňaz a politik s veľkou charizmomu, ktorý vedel osloviť najmä obyčajného človeka.

Akú knihu či autora odporúčate študentom?

Každá kniha, čo svojim študentom na hodinách odporúčam, je dobrá, a nedá sa povedať, že len jedna je veľmi dobrá. Ak ale mám vyzradiť, tak Selmu Lagerlofovú a jej diela. Je to mohutná a vynikajúca literatúra.

Máte nejaký profesionálny vzor?

Človek môže mať vzorov hocikolko. Ale ak rezignuje na vlastný autorský výraz, ak nezostane sám sebou ako autor, môže to zabaliť.



Ked' lastovičky nemôžu lietať

(úryvok)

Ďalšiu suplovanú hodinu má Peter u prvákov. Vezme si Herodota a prečíta im o Babylone...

"Nebudem skúšať, neprišiel som kvôli tomu," povie hneď na začiatku prekvapeným tvárom. Títo by hádam nevyviedli, k čomu sa priznali jeho študenti: Keď boli prváci, na hodine odpadla nenávidená učiteľka, už staršia, nechali ju ležať na dlážke pred lavicami do zvonenia. Sedeli ticho ako peny a až potom šli zavolať pomoc. Boli radi, že sa neskúša, a ona, chude- ra, mohla tam aj zomrieť.

Žeby začal s tým, ako starí Babylončania po- chovávali svojich mŕtvych do medu? Skúsi. Potom o troch kmeňoch, ktoré nejedli iné, len ryby. Vysušené na slnku roztĺkali tličikom na prášok, preosjali ho cez jemné plátno a z toho piekli niečo ako chlieb. Zdravé jedlo nezaťažujúce organizmus.

"Súdruh profesor, a vitamíny im potom nechý- bali? Napríklad vitamín C..."

Otázka zo zadnej lavice bola namieste. Uvažo- vali spolu. Herodotos síce píše, že spomínané kmene sa krmili len rybami, ale zrejme má na mysli mäso, ktoré uprednostnili pred ostat- nými druhmi. Možno tie kmene nemali pod- mienky na chov zvierat. Ale určite im tamojší úrodný kraj poskytol ovocie a zeleninu. Ináč by pomreli.

"Poznali v starom Babylone alkohol? Čo pijú?"

Takže toto prvákov zaujíma...

"Okrem vody datľové víno."

"Ako sa robí? Podobne ako z hrozna?"

"Myslím som, že sa ideme baviť o zvykoch a kultúre..."

Sklame ich:

"Recept Herodotos nespomenul. Datle pozná- te, vozia ich k nám zlisované. Obsahujú hodne cukru, takže nie je problém ich vykvasiť."

"Naša stará mať vraveli, že doma robila pálen- ku zo srvátky. Vsypala do nej kilo cukru, kvôli chuti pridala hrst sliviek, a vraj bola taká tuhá, že si nešiel prežrieť..."

Hm...

Chcú poznať ďalší zvyk z Babylonskej ríše? Staroveký historik ho hodnotí ako veľmi mú- dry... Jedenkrát ročne v každej dedine zhro- maždili dievčatá súce na vydaj a muži, ktorí sa chceli ženiť, za krásavice museli zaplatiť. Bolo to niečo ako dražba. Takto získané peniaze pripadli dievčatám menej pekným. Chudob- nejší mládenci si potom brali tie škaredšie, lebo s nimi dostali aj nejaký kapitál. Napokon sa vydali všetky, ani jedna neostala starou dievkou.

"Aj hrbaté? Alebo bez nohy?"

"Zrejme áno. Ale taká priniesla svojmu mužo- vi slušné peniaze."

"Ja by som hrbatú nechcel. Hoci by mala milió- ny." "A ja takú s nízkym IQ."

"Keď v našej dedine zomrela jedna s hrbom, tak ležala prehnúť v truhle a nohy jej trčali. Museli ju obrátiť, poskákať po nej a potom..."

"A ozaj sa stáva, že keď niekoho pochovajú, pod zemou sa môže prebrať, a preto je zvy- kom dávať nebožtíkovi do vrečka revolver? "



Týždeň vedy NA Filozofickej fakulte

Katolícka univerzita v Ružomberku zažila v týždni od 6. do 10. októbra rušný týždeň, v priebehu ktorého sa konalo viacero zaujímavých akcií. Okrem historického plesu, ktorý sa tešil bohatej účasti študentov sa na univerzite konal aj Deň otvorených dverí a predovšetkým Týždeň vedy. Pravidelná akcia, ktorej program skladajú mozaikovo jednotlivé katedry fakulty.

text: Eva Okoličaniová
Erik Mihalko
Jana Jurčištinová
Monika Kureková
foto: Dávid Lajmon
Michal Lipiak

» Bioetické kolokvium Katedry filozofie

„Lebo len čo zaznel tvoj pozdrav v našich ušiach, radosťou sa zachvelo dieťa v mojom lone.“

Týždeň vedy na KU v pondelok otvorilo Bioetické kolokvium Katedry filozofie pod názvom Analýza argumentácie pri vysvetlení vzniku človeka a pri zásahu do jeho prenatálneho vývinu. Na jednom mieste sa tak stretli filozofi, lekári, teológovia a biológovia. Pedagógovia našej školy aj hostia. Venovali sa, napríklad, otázkam kedy začína ľudský život, čo je vlastne počatie a či dokážeme presne odhadnúť jeho začiatok a aký vplyv má komunikácia matky s dieťaťom v prenatálnom období. O týchto témach sme sa dozvedeli viac z rôznych zdrojov, takže nikto nemusel byť sklamaný. Atmosféru a prednášky odborníkov nemôžem nahradiť, ale prinášam aspoň pár postrehov.

„Od okamihu počatia je človek dosť starý, aby mohol zomrieť.“
„Smieme urobiť všetko, čo urobiť dokážeme?“

„Láska je citom veľmi výrazným.“
Každý sme originál, každé dieťa je Boží dar. Ešte nenarodené dieťa cíti, či ho matka chce, či sa naň teší, aké má pocity. Veľmi dôležitý je aj vzťah otca a súrodencov, lebo aj v prenatálnom období sa už bábätko začleňuje do rodiny. Takáto komunikácia je podľa odborníkov tou najprirodzenejšou vecou na svete. A veľmi veľa vecí si prinášame do života práve z tohto obdobia. Na toto by mali pamätať nielen rodičia, ale aj deti, ak náhodou budú zisťovať, čo je „vo veci“. Ale nič nie je také zlé, ako sa zdá. Keď sme prežili vlastný pôrod, traumatickú udalosť, ako sa patrí, prežijeme už vraj všetko.

» Poetika a interpretácia sna

Vedecký ústav Ladislava Hanusa organizoval literárno-vedný seminár s názvom Poetika a interpretácia sna I. v znamení životného jubilea 70 rokov dekana Filozofickej fakulty KU v Ružomberku Doc. PhDr. Imricha Vaška, CSc. Na literárno-vednom seminári s medzinárodnou účasťou interpretoval študentom svoje názory aj mimoriadny hosť z Poľskej republiky Witola Adamczyk z Akadémie Technicko-Humanistickej. Pozvanie prijali aj českí hostia Mgr. Daniel Jakubíček, PhD., z PF Univerzity Palackého v Olomouci a Mgr. Kateřina Váňová z KCL FP TU v Liberci. Program seminára bol rozdelený na dve časti. Prvú sekciu s názvom Sen v slovesnom umení obohatilo množstvo zaujímavých hostí z univerzít z celého Slovenska, ktorí prezentovali rôzne pohľady na slovenskú literárnu tvorbu. Seminár pokračoval druhou sekciou Sen vo výtvarnom umení, psychológii, teológii a žurnalistike. Celý kultúrno-vzdelávací program zavŕšila večerná recepcia. K srdečnému blahoželaniu pri príležitosti životnému jubileu dekana Filozofickej fakulty KU v Ružomberku Doc. PhDr. Imricha Vaška, CSc. sa pridala aj Katedra slovenského jazyka a literatúry, ktorá participovala na príprave celého programu.

» DOD 2006

Okrem iného sa na Katolíckej univerzite konal aj Deň otvorených dverí (DOD). V tento deň sa otvorili brány univerzity pre mladých, ambiciózných študentov, ktorí zvažujú možnosti štúdia na Katolíckej univerzite. Počas zaujímavého sprievodného programu navštívili učebne a iné priestory univerzity. Z úst odborníkov sa dozvedeli zaujímavosti o spravovaní jednotlivých kateder, o forme štúdia, či profesionálnom technickom vybavení. Účastníci získali množstvo potrebných informácií, ktoré im pomôžu pri uchádzaní sa o štúdium na Katolíckej univerzite. Účastníčka DOD Lucia Nedorostová z Piešťan:

„Rozhodujem sa medzi viacerými školami, a keďže Ružomberok je blízky môjmu srdcu, tak som sa prišla pozrieť, ako to na tejto škole vyzerá. Mám množstvo priateľov, ktorí tu študujú a zatiaľ som počula len samé pozitívne ohlasy a zaujalo ma aj veľmi dobré technické vybavenie univerzity, práve preto sa mi tu páči.“

Všetkým uchádzačom o štúdium prajeme veľa šťastia pri naplňaní sna stať sa študentmi druhej najmladšej univerzity na Slovensku.

» Náboženský dialóg Katedry religionistiky a náboženstva

Zrkadlo je fenomén

Celý utorok v rámci nášho špeciálneho týždňa patril Katedre religionistiky a náboženskej výchovy, ktorá pripravila Vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou na tému Dialóg kresťanstva a judaizmu. Na účastníkov konferencie čakalo množstvo prednášok. Neozrejmišli sme si len, že kresťania a židia majú spoločné duchovné dedičstvo, ale že práve to nás „núti“, aby sme sa vzájomne spoznávali. Zdôraznené bolo, že cirkev odsudzuje každé prenasledovanie voči komukolvek. Okrem dejín a histórie židovstva, synagógach a úryvkoch z Biblie bola reč aj o významných osobnostiach - napríklad Edite Steinovej, prostredníčke medzi židmi a kresťanmi, Eliezerovi Wieselovi, ktorý prežil hrôzu koncentračného tábora a všetko opísal vo svojich knihách - „Nacisti nezabili len príbuzných, nezobrali len chuť žiť, ale predovšetkým veriť!“ Ale vieme viac aj o Obchode na korze, židovských zvykoch a sviatkoch v súčasnej kresťanskej rodine a kultúre odievania židovského národa v starozákonnom období. Už v tom období bolo pre ženu neodmysliteľným doplnkom a výdobytkom zrkadlo. Je to jednoducho fenomén! Zaznela aj myšlienka, že mlčanie je niekedy jediná možná reč. Chvalabohu, že to tak vo štvrtok nebolo.



» Konferencia o kvalite žurnalistiky

Aj Katedra žurnalistiky pripravila v rámci Týždňa vedy na Katolíckej univerzite svoju konferenciu, ktorá sa konala v piatok 10. novembra. Už podľa názvu „Kvalitatívny výskum médií“ je zrejmé, že sa venovala kvalite slovenskej i zahraničnej žurnalistiky. Cieľom tohto medzinárodného stretnutia bolo prispieť k vytvoreniu metodológie kvalitatívneho výskumu spravodajských relácií televízií.

Medzi prednášajúcimi sa predstavili napríklad hostia z Rakúska, univerzitný profesor Wolfgang Duchkowitsch a magister Berndt Semrad, ktorý prezentoval tému „Medzi kvalitou a sledovanosťou“. „Veľká sledovanosť nemusí znamenať vysokú kvalitu programu,“ skonštatoval vo svojej prednáške Berndt Semrad. Vďaka internetu bolo možné, aby svojim výkladom obohatil konferenciu aj Mgr. Branislav Ondrášik, ktorý je novínárom denníka Sme a momentálne pôsobí v USA. Hovoril o revolúcii v americkom televíznom spravodajstve a o bulvarizácii správ v Amerike. Krátky komentár pripojila aj docentka Danuša Serafínová, ktorá vníma tému z pohľadu pedagóga a študenta.

Spoločným obedom hostí a predstaviteľov našej univerzity sa zavŕšil program tejto konferencie, ale aj celého podujatia Týždňa vedy na KU.

» Dupľa Katedry psychológie

Prvá prednáška, ktorá bola zároveň aj fakultným seminárom, sa uskutočnila v pondelok popoludní v Aule Jána Pavla II. Na tému Jung a Freud prednášal PhDr. Karel Plocek, ktorý sa dnes venuje hlavne prekladateľskej činnosti. Prednáša už len veľmi výnimočne, odradil ho prístup študentov. „Boli leniví,“ povedal. Asi kontroverzné meno psychoana-



lytika Freuda pritiahlo študentov a zaplnili takmer celú aulu. Prednášajúci bol v problematike ako ryba vo vode a nedalo sa nevsimnúť si, že Jung patril medzi jeho obľúbených. K Freudovi, okrem príliš odborných termínov, spomenul aj zopár zaujímavostí, ako napríklad, že trpel strachom zo smrti. Tú mu nakoniec priviedla rakovina spôsobená neustálym fajčením cigár. Dostalo sa aj na jeho slávne neslávnu teóriu o sexualite, ktorú Freud považoval za „vec zbožnej úcty“ a najradšej by ju vyhlásil za dogmu. S Jungom si boli najprv blízki, a keď sa začiatkom 20. storočia prvýkrát stretli, rozprávali sa trinásť hodín. Neskôr sa v názoroch rozišli.

Prednáška bola obohatená viacerými osobnými skúsenosťami Karela Ploceka. Vytknúť by sa hádam dal prístup študentov, ktorí sústavnne vyrušovali. Preukázali dávku hlúposti a neucty voči prednášajúcemu. V utorok ráno na druhej prednáške sa

opäť s chuťou rozhovoril Karel Plocek, tentoraz na tému „Riziká individuálneho procesu súčasného človeka a možnosti obrany proti masovosti.“ Človek mal pocit, že in medias res sa ani nedostal, pretože šírka témy a jeho poznatkov ho lákali vyjadriť sa k mnohým veciam, ale na žiadnu nemal dostatok času. Hovoril o súčasnom trende, hlavne na západe, kde materiálny blahobyt vysoko prevyšuje rozvoj duše. „Dôležité je to, čo robia ostatní,“ povedal smutne. Všetkým bolo zrejmé, že prednášateľ by mal čo rozprávať aj celé desaťročie. V tomto prípade netreba však obísť niektoré nekresťanské stanoviská, zavaňajúce New age, ktoré vyslovil Karel Plocek. Okrem iného predstavil rovnovážny stav vnútornej harmónie medzi animus a anima. V podstate, muž má v sebe objaviť ženu a žena v sebe muža. Tento stav je „v new age výsledkom nového uvedomenia si dvojitého spôsobu bytia a jestvovania, charakteristického pre každého muža a každú ženu“ (Ježiš prameň živej vody - kresťanská úvaha o New age uverejnená na stránke www.kbs.sk), čo je v rozpore s kresťanským učením. Preto bolo potrebné, aby niekto zaujal kresťanské stanovisko. Viac sa budeme problematike New age a Jungovi venovať v budúcom čísle Zumagu, takže nenechajte si nás újsť!





Medzinárodný deň študentstva

Mnohí poznáte 17. november pod iným, slávnostnejším pomenovaním. Od roku 2000 by sme ho však všetci mali mať v kalendári zaznamenaný ako Deň boja za slobodu a demokraciu

text: Petra Janeková
Martin Koleják
foto: internet

» História

Ale kam až máme zájsť, aby sme mohli nájsť súvis medzi 17. novembrom a Medzinárodným dňom študentstva? Z historických podkladov vieme, že spomínaný deň sa datuje do troch časových úsekov, a to od roku 1939, cez 1968 až po rozpad komunistického režimu v 1989. Pritom všetky roky majú spoločný jeden fakt, študentské hnutia za svoje ideály a boj za slobodu.

Vlnu demonstrácií vyvolal protest odohrávajúci sa pri potlačaní protinacistickej demonstrácie 28. 10. 1939. Proti vypuknutým nepokojom sa postavili nielen policajné oddiely, ale aj nemecké nacistické zložky SS, SA, SD a Gestapa.

Udalosti 1939 boli bezprostredne sledované z Berlína. Protestujúca manifestácia bola zastavená násilnými nacistickými protiútokmi, ktoré vyústili do krvavých až smrteľných situácií. Medzi najznámejšie patrí smrť, resp. zavraždenie študenta medicíny Jána Opletala. Pohreb konaný 15. novembra 1939, priniesol ďalšiu vlnu nepokojov, čo vyústilo k zatvoreniu všetkých vysokých českých škôl a tvrdému potlačení všetkých nepokojov. Stalo sa to 17. novembra, v deň, ktorý v Londýne v roku 1941 na medzinárodnej manifestačnej schôdzke vyhlásili za Medzinárodný deň študentstva. Tento deň bol vyhlásený ako pamätný deň, predovšetkým na uctenie si študentov a profesorov umučených a zavraždených v Československu.

V roku 1946 nasledoval Londýnske zhromaždenie aj Medzinárodný zväz študentstva. Je to pokroková medzinárodná organizácia zjednocujúca široké masy študentov na platforme boja za mier, demokraciu a národnú nezávislosť. Ešte aj dnes sa venuje študentským aktivitám, či otázkam demokratického vzdelávania, zlepšenia podmienok života a učenia študentov.

Rok 1968 priniesol veľkú šancu na zmenu. Pražská jar, Alexander Dubček...aj toto vlievalo ľuďom novú nádej, malú a opatrnú.

Po udalostiach z augusta toho roku zavládla vo väčšine spoločnosti rezignácia. Strhnúť ľudí nepomohla ani novembrová študentská demonstrácia. Pre vyburcovanie národa zvolil Palach mučenícku metódu. Šestnásteho januára sa na Václavskom námestí v Prahe upálil.

Aby sme neostali iba pri vzdialenejšej histórii, ponúkam vám aj výpoveď priamej účastníčky, ktorá v tom čase pracovala na ONV (Okresný národný výbor) v Banskej Bystrici. Písal sa rok 1989 a mladá študentka v máji tohto roku ukončila ekonomickú školu v Banskej Bystrici. Hneď po maturite sa jej podarilo zamestnať, a to už v spomínanom vtedajšom ONV, kde pracovala ako sekretárka. Keďže u nás, v Československu, vládol tvrdý komunizmus, ľudia to vôbec nemali až také ľahké. Boli prenasledovaní, Cirkev bola potláčaná a každý, kto sa čo i len trošku odkláňal od ich ideálu, bol nejakým spôsobom potrestaný. Ale boli aj ľudia, ktorí sa nebáli preukazovať svoju demokraciu. A o ich osude bolo ihneď rozhodnuté, boli označení

ako tzv. nežiadúci.

Ľudia v tých časoch nemali možnosť ísť do zahraničia, nepoznali kurzové lístky a vôbec netušili, ako sa žije v iných rozvinutejších štátoch, napr. v Rakúsku. Národ sa už nemohol všetkému len tak prizerať, a tak sa začal búriť. Prvými protestujúcimi sa stali pražskí študenti, ktorí masovo vyšli do ulíc a dožadovali sa zmeny režimu. Ako táto vtedajšia študentka spomína, u nás na Slovensku to nebolo veľmi rozbehnuté. Prvá lastovička novembra 1989 však vyletela



JAN OPLETAL

UŽ JE TO

67

ROKOV



v Bratislave. V predvečer 17. novembra sa konal povolený sviečkový pochod ulicami vtedy druhého najväčšieho mesta v Československu. Prvé vážne zásahy polície vodnými delami, slznými plynmi a podobnými prostriedkami sa začali o deň neskôr v Prahe. Ľudia o situácii v Čechách nevedeli nič ani z rádia, ani z tlače, pretože tie o tom zámerne mlčali. Až po troch-štyroch dňoch sa dostali von prvé informácie a aj tie boli v mnohom úmyselne skreslené. Informácie sa na začiatku šírili predovšetkým ústne a postupne sa pridávali aj médiá. Ľudia vyšli von, aby podporili protestujúcich študentov, hercov, disidentov. Nie všetci však mohli takto otvorene ukázať svoj názor.

Aj pani Beáta Beňová vyšla s kolegami do ulíc, ale s veľkým strachom a obavami. Pretože nik nemohol tušiť, ako sa to skončí a či sa im vôbec podarí niečo dosiahnuť. Boli ukrytí v malej tmavej uličke Banskej Bystrice, aby ich nik nevidel. Celé námestie bolo preplnené, každý držal v ruke kľúče, ktoré symbolizovali otvorenie zámku. Zámku, ktorú celé tie roky nemohol nik otvoriť a dostať sa von. Až teraz sa to všetkým podarilo. Začali sa odvolávať z funkcií ich hlavných predstaviteľia, čo bolo podľa názoru pani Beňovej v niektorých prípadoch až neľudské. Pretože nie všetci boli v pravom zmysle slova komunistami. Oni len museli vykonávať to, čo im bolo nasilu vnútené, aby si udržali svoje miesta, a aby nevytrčali z radu. A teraz ich násilím z týchto miest vyhadzovali, aj keď niektorí, nie všetci, si to vôbec nezaslúžili. Ale vtedy to nikoho netrápilo, pretože v národe zavládla obrovská eufória, ktorá strhla každého. Ľudia mohli bezstarostne chodiť do zahraničia a ako spomína pani Beňová, keď boli po prvýkrát v Rakúsku, tak to nevedeli pochopiť, aké je tam všetko nové, krásne obchody, veci, o ktorých sa im u nás ani nesnívalo. Po celom Slovensku začali chodiť a presadzovať nové možnosti nového ideálu vlády, hlavne pán Budaj, Mečiar a Kňažko. Všetci pomocou hesiel a symbolov vyjadrovali svoj názor. Napríklad každý nosil tzv. budajku pomenovanú po svojom "otcovi" Jánovi Budajovi, alebo známe sú heslá, „v jednote je sila“, „preč s komunizmom“ a iné, ktoré mali hlboký, nielen slovný význam. V školách, na úradoch sa zmenil systém a všetko sa akoby začínalo odznova.

Beáta Beňová si na to spomína: „Bolo to veľmi zvláštne. Všetko bolo nové, krásne, konečne sme sa mohli slobodne pohybovať a cestovať. Tlač, rádia, televízia boli slobodné a to bolo pre nich až neuveriteľné.

Skutočnosti z rokov 1939, 1968 a 1989 si poväčšina z vás pamätá. Tí starší možno aj z vlastných, osobných zážitkov, my, mladší, z rozprávania starých rodičov, rodičov či



učebníc. No napriek tomu sa spomínané udalosti dotkli mnohých ľudí, bez ohľadu na vek. Vryli sa im do pamäti, a preto si významnú udalosť viacerí pripomínajú každý rok. Či už prostredníctvom myšlienok, modlitbami za obeť demonštrácií, alebo akciami vzdávajúcimi hold študentom bojujúcim za ľudské a študentské práva.

piliermi, na ktorých bude naša spoločnosť stáť.

» Deň študentstva na našej univerzite

Pri príležitosti medzinárodného dňa študentstva organizuje Fakulta zdravotníctva v spolupráci s Oddelením hematológie a transfuziológie Ústrednej vojenskej nemocnice v Ružomberku akciu pod názvom „Študentská kvapka krvi“.

O udalostiach konajúcich sa na našej fakulte, sme sa informovali v Univerzitnom a pastoračnom centre. Keďže sa dátum medzinárodného dňa študentstva kryl s termínom Akademu, bol tomu prispôsobený celotýždňový program od 13. novembra (pondelok) do 17. novembra (piatok).

Pod názvom „Týždeň mladých“ organizovalo UPaC špeciálne prednášky, mládežnícke omše a viaceré športové aktivity. Priaznivci kalčeta si prišli na svoje, pretože v pondelok bolo celý deň zdarma.

Tak, ako aj minulý rok, uskutočnil sa spomienkový sviečkový pochod, ktorý sa vzhľadom na konajúci sa Akademu konal vo štvrtok, 16. novembra. Trasa viedla pred Filozofickej fakulty na Námestie Andreja Hlinku, kde čakal na premrznutých účastníkov teplý čaj.

Nakoľko sa tohto roku ocitol medzinárodný deň študentstva v tieni Akademu, prajeme našim čitateľom, aby si aj z toho mala možnosť vybrať to, čo im je srdcu najbližšie. (Viac k téme AKADEM prinesieme v budúcom čísle.)

» Súčasnosc

Piatok 17. novembra. Deň, ako každý iný. Niektorí študenti ho prežijú v škole a tí so šťastnejším rozvrhom ho oslávia dlho odopieraným spánkom. Opýtajte sa 10 študentov na medzinárodný deň študentov a polovica z nich nad zmyslom vašej otázky len pokrúti hlavou, prípadne pokrčí plecami. Niet sa čomu diviť.

Možno to znie až príliš pesimisticky, ale je na mieste položiť si otázku, čím nás dnes tento deň obohacuje. Ako povedal bývalý československý a neskôr český prezident Václav Havel: „Slovo stráca svoj význam.“ Dnes sú pojmy ako demokracia a sloboda pre nás samozrejmosťou a nie je potrebné za ne bojovať. Totiž aj výkrik po slobode mal v časoch útlaku úplne inú príchut ako dnes.

Napriek tomu všetkému, študenti boli a vždy budú tou najradikálnejšou sociálnou vrstvou. Ľudia, ktorých život ešte neobral o ideály a sny. Ľudia, ktorí sa svojou vierou vo vyššie hodnoty, ako pravda alebo dobro, snažia zmeniť tvár spoločnosti. A tak je to správne. Veď kto iný predstavuje budúcnosť, ak nie mladí ľudia? To oni budú jedného dňa



KREŠŤANSKÉ MÉDIA NA SLOVENSKU

Máme schopné médiá?

Katolícke médiá na Slovensku. Sú schopné konkurencie? Sú u nás v tých správnych rukách? Často malé náklady, málo kvalitných spolupracovníkov, zlá ekonomika, vlažný vzťah ku spoločenským témam, slabá schopnosť viesť diskusiu o problémoch vnútri Cirkvi. Ako však vedie cesta von? Ďalej? Cesta, ktorá by oslovila viac čitateľov, odstránila náboženský jazyk a bola schopná konkurencie?

text: Janka Graňáková
Martin Ližičiar
foto: internet

Katolícke noviny so súčasťou čítanostou 4,3 % populácie klesli z 145 000 kusov po novembrovej revolúcii na terajších zhruba 86 000 kusov. Štyridsaťtisícový náklad Zrna klesol na 6 tisíc a len ťažko bojuje o prežitie. Najväčším problémom v katolíckych médiách (a možno aj v nezájume o ne) je absencia dvoch dôležitých tém: vnútro cirkevný dialóg a spoločenské témy.

1. Polemický časopis

Na Slovensku chýba polemický časopis, ktorý sa nebojí vnútornej kritiky Cirkvi.

„Kvôli rovnováhe je potrebný jeden vnútro cirkevný polemický časopis, či už týždenník, alebo mesačník. Obhajujem pred biskupmi, že do určitej a značnej miery túto úlohu hralo Zrno. Mnohí sú prekvapení, že ako šéfredaktor Katolíckych novín propagujem až vehementne

existenciu Zrna. Možno to priamo nemusí byť súčasné Zrno, ale to, čo momentálne Zrno ponúka.“ hovorí šéfredaktor Katolíckych novín Marián Gavenda a dodáva: „Teda, je to cirkevné, bez imprimatur. Môžu sa tam diskutovať veci, pod ktoré aj biskup, ktorý hľadá nejakú líniu, ešte nemôže dať imprimatur, ale čosi, čo v Cirkvi kvasí a dá sa tomu hlas. Chýba laikmi robený časopis, ktorý by reflektoval spoločensko-politické otázky z pohľadu kresťanov. Dokonca by som oveľa radšej robil v takomto civilne zameranom, v kresťanskom duchu robenom časopise redaktora, než v Katolíckych novinách šéfredaktora. Momentálne sa to žiada na slovenskom mediálnom trhu ďaleko viac. To je fakt.“

2. Spojenie kresťanských médií

Je potrebné vytvoriť kresťanský vydavateľský dom, v ktorom by mali všetky tlačoviny spoločné inzertné oddelenie, čo by zvýšilo ich príjmy. Znamenalo by to tiež nižšie náklady. Viac čitateľov, viac výnosov z inzercie.. Ziskovnejšie časopisy by mohli dotovať tie menej ziskové, pretože časť inzercie by išla do spoločného fondu.

Vyriešil by sa tiež problém distribúcie, pretože časopisy sa väčšinou posielajú na rovnakú adresu. Opäť zníženie nákladov.

Veľkou prekážkou je tvrdohlavosť majiteľov. Médiám väčšinou založila jedna osoba, ktorá je naň aj citovo naviazaná. Vydavatelia neprejavujú záujem o spoluprácu, pretože chcú svoje médium formovať podľa seba.

3. Mediálna výchova kňazov

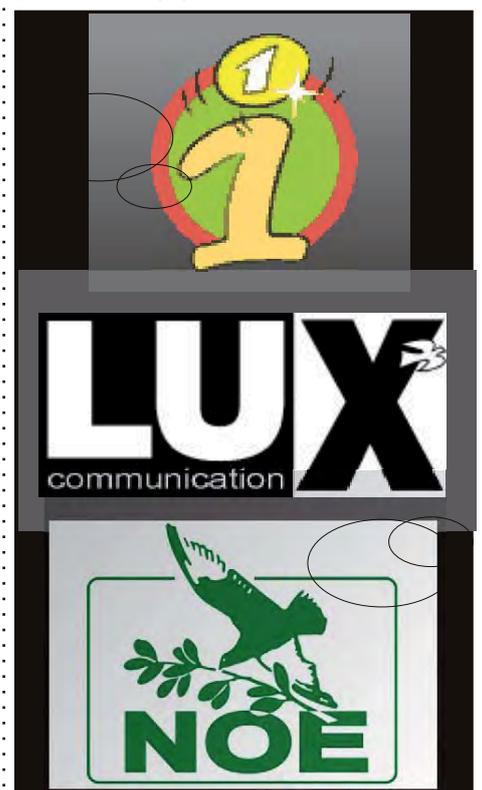
Kňazi minimálne pociťujú, že práve tlačené slovo im môže pomôcť v ich farnosti. Tam, kde oni nestihnú pomôcť pre mnoho práce, môže ich nahradiť kresťanské médium. Poradiť, povzbudiť, položiť otázku.

Málo priestoru sa venuje masmediálnej výchove pri príprave kňazov. Chýbajú kňazi ochotní sa postaviť pred kameru a argumentovať. Pri prenose svätej omše cez kázeň, sa kňaz cíti vo svojej koži, keď však má vrieť

do mikrofónu, má strach a nechce spolupracovať.

4. Zlé pracovné podmienky

Katolícke médiá sú často len rozbehom v kariére. Za 16 rokov slobody sa nestihlo vyprofilovať dostatočné množstvo skutočných profesionálov a samotné kresťanské médiá dbajú viac na náboženského ducha, ako na profesionalitu. Takto sa postupuje pri výbere vedúcich pracovníkov. Možno to vidieť aj pri „našom“ rádiu Lumen. Ako náhle sa moderátor vypracuje, s ponukou príde „jednotka trhu“ Expres s ponukou vyššieho platu. Zmena je jasná.





V SKRATKE

text: Peter Kravčák
zdroj: internet

Kresťanské médiá

Na Slovensku pôsobí niekoľko inštitúcií, ktoré sa hlásia ku kresťanským médiám. Predovšetkým množstvo malých časopisov a internetových stránok svojim pôsobením nenápadne podporuje zmysel a význam tých „veľkých“, známejších. V krátkosti predstavujeme tie najhlavnejšie a celoslovenské kresťanské médiá.

Rádio Lumen sa po prvýkrát šírilo éterom v decembri 1994. Už predtým sa však dostal do vzduchu signál Rádia Mária, ktorého vlny si poslucháči mohli naladiť od 7. apríla 1993.

Celoslovenská komerčná rozhlasová stanica sa profiluje ako rádio s evanjelizačným charakterom pre všetky vekové kategórie. Cieľom manažmentu sú občania vo veku 30 až 50 rokov so stredným a nižším vzdelaním. Stanica so sídlom v Banskej Bystrici sa orientuje na hudbu šesťdesiatych až osemdesiatych rokov, ktorá tvorí 2/3 vysielacieho času. Podľa prieskumu Market & Media & Lifestyle spoločnosti Median SK dosiahol Lumen v druhej tretine tohto roku 3,5% počúvanosť.

Rodí sa budúca spolupráca?



Na slovíčko s generálnym riaditeľom rádia Lumen,
doc. ThDr. Jurajom Spuchľákom, PhD.

» **Čo je zárukou počúvanosti, že si poslucháči naladia práve Vašu frekvenciu?**

„Je to kvalitná forma. To znamená, snažiť sa o profesionálne vyjadrovanie. Potom veľmi kvalitná hudba, adekvátna našej poslucháckej obci a dostatočný doobedňajší a aj poobedňajší čas na živé slovo. Na vstup moderátora, ktorý sa s ľuďmi rozpráva a dá im možnosť telefonovať. Myslím si, že to je záruka počúvanosti a jej rastu.“

» **Ako sa za posledné obdobie zmenila vysielacia štruktúra rádia Lumen?**

„Zmenila sa viac smerom k identite rádia. To znamená, že viac sa prezentuje ako katolícke rádio. Viac pragmaticky rešpektuje tú skutočnosť, že väčšinu našich poslucháčov tvoria ľudia chorí, alebo starší v tom zmysle, že dávame dôraz na priame prenosy sv. omší, alebo liturgických aktivít. Čiže podstatne sa nezmenila programová štruktúra rádia Lumen. Myslím si, že meniť programovú štruktúru v rádiu je veľmi odvážna vec a vyžaduje si dlhodobú serióznu prípravu. Túto súčasnú programovú štruktúru považujem za dobrú.“

» **Žiaľ, častokrát sa stretávame s tým, že veľa mladých ľudí nepočúva, resp. nepozná rádio Lumen. Akým spôsobom sa im chcete priblížiť?**

„Chceme preniknúť do iných médií, ktoré mladí ľudia sledujú. Priznávam, že málokedy svoje relácie kombinujeme s reláciami, ako napríklad chat na internete, alebo blogy,

ktoré by sme mohli kombinovať s rozhlasovým vysielaním. Takisto je to aj otázka reklamy. Čiže šírenia informácií o firme prostredníctvom moderných médií, ktoré sú niekedy nákladné. Prvé čo by som chcel urobiť v prípade, že sa nám to podarí finančne utiahnuť, by mala byť reklama v dopravných prostriedkoch, alebo informácie o rádiu Lumen, jeho činnosti, napríklad v televízií.“

» **Ako si v budúcnosti predstavujete spoluprácu so študentmi žurnalistiky v Ružomberku?**

„Tak, že ich praktické výstupy počas štúdia pod vedením pedagógov budeme využívať v rádiu Lumen nielen ako ukážku ich šikovnosti, ale priamo ako ich trvalú skladbu - súčasť nášho programu. Chceme sami o sebe šíriť dobré meno v tom, že sa nebránime a otvárame novým veciam, ktoré vychádzajú zo školy. Byť prepojený s univerzitou je vždy výhoda pre každú firmu.“

» **Prečo?**

„Lebo univerzita, najmä tieto moderné univerzity ako je aj táto, najaktuálnejšie praktické výstupy v tej ktorej oblasti činnosti vie rýchlo spracovať, overiť, kvalitatívne vyhodnotiť a uviesť do praxe. Chýba jej často prostredie, v ktorom by to mohla realizovať. A my jej to môžeme poskytnúť.“

» **Ako ďalej?**

„Mať aspoň o jednu štúdio viac, o jednu dobrú kvalitnú frekvenciu viac a o nejaký ten milión navyše.“

TV NOE (česká televízia) je prevádzkovaná spoločnosťou Telepace s.r.o., ktorú založili Páter Leoš Ryška a Páter Ing. Martin Holík. Vysielanie spustili 10. mája 2006 zo štúdií v Ostrave. Pevnou kooperačnou súčasťou televízie sú české Rádio Proglas a štúdio TV LUX, ktoré vysiela zo Slovenska. Cieľom je vytvárať stabilné a hodnotné vysielanie pre všetky vekové kategórie, sociálne skupiny a predovšetkým pre rodiny od národnostných menšín až po strednú vrstvu obyvateľstva. Je to príspevková a nezisková televízia založená na kresťanských hodnotách.

Týždenník Zrno má svoje korene v samizdate. Vzniklo na jar 1989, keď málokto tušil, že nastane nejaká zmena. Prvá skupinka odvážlivcov okolo kňaza Laca Stromčeka chcela vytvoriť časopis, ktorý by oslovil aj tápajúcich a hľadajúcich. Malo to byť čítanie písané nie "uspávajúcim" kostolným jazykom, ale jednoduchou a priamou rečou mladých ľudí. Pioniersky náklad 40 tisícov kusov začal klesať. Patronát nad časopisom prevzal Michal Vaško, kňaz, ktorý mal skúsenosti s prácou v samizdate. Pred odobratím cirkevného schválenia bol jeho týždenný náklad približne 6500 kusov.

Katolícke noviny vydáva Spolok svätého Vojtecha od roku 1940. Pôsobia však už 121 rokov. Týždenník pre náboženské a spoločenské otázky vychádza každý utorok s dátumom najbližšej nedele. Podľa spoločnosti Median SK boli v septembri 2006 siedmym najpredávanejším týždenníkom s viac ako 83 tisíc predanými výtlačkami.

TKKBS – Tlačová kancelária Konferencie Biskupov Slovenska pôsobí na webovej stránke. Pracuje na systéme tlačovej agentúry, akurát prináša informácie z kresťanskej obce.

Vatikánsky rozhlas bol založený pápežom Piom XI. (rozhlasovým posolstvom Qui arcano Dei) 12. februára 1931. Vatikánsky rozhlas šíri aktuálne náboženské a cirkevné informácie. Rozhlas je stanicou Svätej stolice, ale nie je jej oficiálnym orgánom a za svoje vysielanie zodpovedá sám. Jeho hlavným cieľom je slobodne, verne a účinne ohlasovať kresťanské posolstvo a spájať centrum katolicizmu s rozličnými krajinami sveta. Vatikánsky rozhlas vysiela aj v slovenskom jazyku.



„PREBOHA, VED' VÁS ZABIJÚ!“

text: Eva Okoličániová, foto: internet



Už som si zvykla na hrôzu v očiach ľudí bažiacich dozvedieť sa, čo to vlastne študujem, ktorá býva viac či menej maskovaná zdanlivo obdivným „Ó“, keď odpovedám, že žurnalistiku. Hoci v niektorých prípadoch, úprimnosť nadovšetko! Pri štandardnom predstavovaní a „odborovom“ zatriedovaní kamarátkina stará mama zdesene vykrikla: „Preboha, ved' vás zabijú!“ Stará pani nemá bujnú fantáziu, naopak. Má napozieranú TA3-ku od rána do večera, takže vie, ako to dnes chodí. Podľa Medzinárodného inštitútu pre bezpečnosť žurnalistov bolo tohto roku do 10. októbra pri výrobe reportáží zabitých 62 novinárov. Vždy som snívala o akcii v teréne, behajúcich ľuďoch, adrenalíne a príbehu, aký píše len život. Ale keď si domyslím oči zaviazané šatkou, násilné odvrátenie, vyhrážky v lepšom prípade, lietajúce ruky a nohy v tom horšom, chuť ma nejako prechádza. Ale stále ostáva túžba vedieť, aké to je písať

pravdu a nič iné len pravdu. Nielen písať o systéme a proti nemu a výstavách a podujatiach, na ktoré nikto nechodí a pocitoch, ktoré nikoho nezaujímajú. Ale byť „tam“ a zažiť „to“ a dať o „tom“ vedieť. Hororové vízie, najmä rodinných príslušníkov novinárov, ktorí chcú byť v dianí a na miestach, kde sa saká, kravaty a kostýmiky veľmi nenosia, sa nemusia nikdy naplniť. Existuje totiž skupina, ktorá sa tomu snaží zabrániť aj teóriou, aj prakticky. Reportéri bez hraníc sú organizáciou, ktorá podporuje a bráni novinárov a zamestnancov masmédií pred cenzúrou a prenasledovaním. Poukazuje na vysoký počet zabitých žurnalistov pri výkone svojho povolania a na fakt, že až v tretine sveta médiá nie sú slobodné. Tento rok oslavuje 20. výročie založenia. Reportéri bez hraníc vychádzajú z článku 19, Všeobecnej deklarácie ľudských práv z roku 1948, v ktorej sa uvádza, že každý má právo „na slobodný názor a vyjadrovanie“, ako aj

na „vyhľadávanie, prijímanie a oznamovanie informácií a myšlienok“. Okrem morálnej argumentácie ponúkajú aj praktickú a právnu pomoc žurnalistom pracujúcim vo vojnových zónach.

Radia, čo má novinár robiť, ak sa stane rukojemníkom, ako sa vyhýbať ostreľovačom, rozpoznať bomby pri ceste. Ponúkajú aj peňažné príspevky na podporu a pomoc rodinám väznených novinárov. Ak sa teda dostanete do zajatia, čo pri dnešnej situácii vôbec nie je nereálne, snažte sa dosiahnuť, aby vás oslovovali menom. To má únoscom pripomínať, že ste človek a môže to znížiť napätie. Ďalej radia neveriť vyhrážkam o poprave alebo sľubom o prepustení. Ťažko si však predstaviť, že som úplne v poriadku a pri triezvom rozume, keď mi pri hlave „šibrinkujú“ so samopalom a sľubujú, že ma zastrelia. Ale asi rovnaké pocity mám pri predstave, keď mi po zuby ozbrojení „hrdinovia vlasti“ zaručujú, že ma pustia, zatiaľ čo začínam prepadať Štokholmskému syndrómu a ďakujem im, že sú ku mne takí milí a v pozadí všade počuť výstrely a špina za nechtami sa vrství. (Toť umelecké vyjadrenie rýchleho plynutia času.) Ďalšou radou pre novinárov vo vojnových zónach je nepriestrelná vesta s nápisom Press. Nevieť prečo, ale vo mne to evokuje jasný terč. Pracovníci tejto organizácie ale vedia, čo robia. Zo zajatia zachránili nejedného novinára a v boji za spravodlivosť a dodržiavanie práv sa nezastavia pred ničím. Novinárčina určite patrí medzi rizikové povolania. Porovnávať prázdne vyhrážky zo strany novopečeného starostu 326 - člennej dediny s o niečo „plnšími“ pohrozeniami zo strany veľkých zvierat na čele ozrutných koncernov a činmi nenápadných zarastených militantov je nemožné, ale výsledok môže byť často rovnaký.

Hodný obdivu je, podľa mňa, každý, kto nešliape po faktoch a neprináša to, čo ľudia chcú, ale to, čo sa naozaj deje, bez pozlátok. Nielen pre nich - čitateľov, zainteresovaných a nezainteresovaných, čakajúcich a očakávaných, tyranov a týraných, ale aj pre Seba - „Nie je novinárom ten, kto nesníva o tom, že sa stane spisovateľom hodným Nobelovej ceny.“

text: Micha Badín
foto: internet

REQUIEM

Jeseň už asi nadobro odchádza. Neklamným znakom toho sú prvé šály pod hlavami tých náchylných na rôzne vírusové choroby či iné hrdlabôle. Aj tváre našich drahých mám sú už o poznanie spokojnejšie. Ved' pri pomyslení, kde sa dcéra čerstvo zasiahnutá vlnou pubertálnych výlevov túla, s kým sa túla a hlavne čo na tých potulkách po „neznáme“ robí, jej počas celého babieho leta behali zimomriavky po chrbte, a možno schádzali až ku kĺbovým žilám. To sú vám veľké neduhy, tie kĺbové žily, a najmä v sychravom daždivom počasí.

O tom by vedela rozprávať nejedna babka korenárka, koľko vitamínu C na podporu tvorby kolagénu rozdala po lazoch a kopaniaciach. Samozrejme, vývoj ide dopredu miliónymi krokmi, dnes sa už používajú oporné pančuchy s názvom Spandex, ale o ich priaznivých účinkoch by som sa, milé dámy, nedám či dokonca aj páni, to neviem, radšej nepresviedčal na vlastnej žile. Suseda z domu naľavo od nás skončila na operačnom stole, a to ich nosila poctivo. Aj do sprchy. Niežby som o tom vedel podrobne rozprávať, ale o susede viete niekedy viac ako



o hociktorej inej žene. Keď sme už pri tých susedách, tá z domu napravo od nás vie veľmi dobre variť. Neraz som si pochutnal na skvelých jedlách z jej taniera, no všetky maškrtky vždy zatieni jej nezabudnuteľný, takmer dvadsaťštyri hodín ručne miešaný, domáci slivkový lekvár. To je nič, ten z hypermarketu. Viete, koľko balastu tam musí byť? I keď človek nikdy nevie, z čoho príberie. Napriek tomu si skúste ten pravý, domáci. Vrelo odporúčam. Z toho by ste príbrať nemali, a ak sa aj obávate, že bude obsahovať nejaké záhadné, smrteľne

nebezpečné prísady, berte to s humorom. Veď na niečo predsa umrieť musíme. Presne tak ako „umiera“ jeseň. Lúči sa s nami, ale netreba sa báť. Ona sa opäť narodí. Musíme si však pár mesiacov počkať. Dovtedy budeme nútení brodiť sa metrovým snehom, kúpať sa v jeho čľapkaniciach a variť sa v rekordne vysokých horúčavách. Ale to je ešte ďaleko. Zatiaľ pápá, jeseň!



S.O.S v Ružomberku



text: Elena Luková
Petra Janeková
foto: internet

Pozor! Nemýľte sa! To nekričali ľudia o pomoc. S.O.S, ako mnohí viete, je názov populárnej televíznej relácie. Relácie, ktorá si mnohé divácke srdcia získala predovšetkým svojím až satirickým humorom. Touto, niekedy až drzou, ale za to zdravou satirou, „útočia“ na politikov, politické dianie v Slovenskej republike, či na reality show, ktoré sú v dnešnej dobe na dennom poriadku takmer každej televízie.

Podľa všetkého, (ne)oblúbení herci, nemali v pláne ostať len pri televíznom vystupovaní, a tak sa rozhodli pre vlastnú šnúru po slovenských mestách. Vo svojom cestovateľskom pláne nevynechali ani Ružomberok. Svojou návštevou nás poctili 13. 10. 2006. Presne tak. Akurát sa v kalendári písal piatok. Bez ohľadu na strašidelný dátum sme si, ako správne novinárky, túto udalosť nenechali ujsť a rozhodli sme sa zaznamenať celý jej obsah, ale aj niečo navyše - na papier do nášho Zumagu. Tým "niečo navyše" sme mali na mysli rozhovor so samotnými hercami. A tak sme začali podnikáť všetky kroky pre splnenie nášho plánu.

Vzhľadom na to, že Zumag je časopis študentov, chceli sme otázky zamerať na ich reminiscencie študentských čias. Na jednej strane by to bolo pre nás, ako študentov zaujímavé, na strane druhej by si televízni vtipkári zaspomínali na najlepšie roky života. Tak sme si otázky pripravili a ja som mala za úlohu skontaktovať sa s manažérom relácie S.O.S, s ktorým som sa dohodla na presnom čase nášho stretnutia a dĺžke trvania rozhovoru. Telefonát som ukončila s dobrým pocitom: nielenže som vybavila dôležitú záležitosť, ale aj pán Kochan, teda manažér, bol prívetivý. No zdanie môže niekedy klamať....

Prišiel deň D. S Eňou sme si ešte pred dohorenou schôdzkou išli sadnúť na kávu a prejsť si posledné body nášho interview. Ja dobre naladená, Eňa s trochou skepsy. Neustále som ju presviedčala, že všetko dobre dopadne, ale aj tak som jej veľmi nepomohla. Keď mi oznámila, že nedostane me slúbený fotoaparát, začala som sa už aj ja trochu báť. Hneď som bola v pohotovosti a fotoaparát som zohnala. Plne vybavené sme teda išli na dohodnuté stretnutie o 18:30 s pánom Kochanom a hercami S.O.S. Stretnutie bolo plné emócií a zážitkov. Ale akých?!

Pán Kochan prišiel za nami a s úsmevom na tvári nám oznámil, že rozhovor budeme musieť preložiť po predstavení, pretože prišli len pred piatimi minútami a musia sa navečerať. To sme ešte „prežgrelí“, ale to, že náš vopred dohodnutý časový priestor bol vyplnený niekým iným, jednou nemenovanou miestnou inštitúciou, tak to nie! Keď som už raz manažér, tak si predsa rozvrhnem čas tak, aby každému vyhovoval, načrtnem si presný harmonogram konkrétneho dňa, nie? Prišla však ďalšia rana pod pás. Pán Kochan si ma dovolil očierňovať. V zmysle, že som si počas nášho rozhovoru diktovala podmienky stretnutia, čo si nedovolí ani napr. táka Markíza, alebo že som mu chcela poslať otázky na jeho emailovú adresu, čo tiež považuje za niečo nevhodné. A toto ma už naozaj nahnevalo! Prečo by som si mala diktovať podmienky, keď som v podstate len študentka prvého ročníka žurnalistiky? A kde mám pánovu Kochanovu e-mailovú adresu, keď ju už teda spomína?

Ale nechali sme to tak a v pokoji a celkom nerušene sme si pozreli vystúpenie našich oblúbených zabávačov. Treba uznať, že sú

naozaj oblúbení. Nasvedčovalo tomu totiž asi 200 preplnených stoličiek, a teda absolútny výpredaj vstupeniek. Ani na jednom z prítomných divákov som nepostrehla znudený výraz tváre. Napriek tomu, že nepredviedli klasických a mnohým známym Monsterovcov, nevynechali ich a zakomponovali túto pasáž do scény o hlúpej a veľmi hyperaktívnej kadevníčke.

Na svoje si prišli aj oblúbenci Romana Pomajba (mimochodom, ten na začiatku predstavenia chodil pomedzi divákov a „vrieskal“ na nich) a Petra Sklára v úlohe dvoch stareniek s mladým duchom v tele. Podľa smiechu v sále som usúdila, že pasáž s dvoma babkami divákov pobavila najviac.

Najlepšou bodkou na záver bolo netaktné chovanie pána manažéra. Keď sme za ním pribehli po predstavení s otázkou, či už môžeme uskutočniť slúbený rozhovor, obrátil sa a so sarkastickým úškrnom nám odvetil: „Nie, ďakujem.“ A odišiel preč. Ale my sme sa nevzdali. Ku našim „kvázi“ otázkam sme napísali odkaz pre SOS-károv a tajne to odovzdali mechanikom, ktorí papier aj s priloženým študentským časopisom mali, bez vedomia manažéra, odovzdať niektorému z hercov. Či ho už odovzdali alebo nie, či to manažér spozoroval alebo nie, nevieme. Jedno je isté. Herci z relácie S.O.S nám nenapísali a my sme prišli o možno pekné a vtipné interview. No život je už raz taký a my musíme kráčať a hrať spolu s ním, inak by sme sa mohli v tomto veľkom a často zákernom svete, plnom intríg a klamstiev stratiť a nenájsť už cestu späť.





Do PRAHY NEPÔJDU

text: Peter Kravčák
foto: internet

Socrates je medzinárodný program Európskej únie, ktorý je zameraný na podporu vzdelávania a vedy. Jedným z jeho ôsmich podprogramov je Erasmus. Ten umožňuje študentom, doktorantom a vyučujúcim na vysokých školách absolvovať stáž na zahraničnej vysokej škole. Tento fenomén sa úspešne rozširuje aj na našej univerzite.

V máji 2006 prebehli výberové konania pred komisiou, kde bol zástupca z každej fakulty katolíckej univerzity a predsedal jej prorektor pre zahraničné vzťahy a mobility Dalibor Mikuláš: „Záujmom výberovej komisie bolo, aby sme poslali na mobility každého študenta. Nikdy sme nedeklarovali, že študenti pôjdu kam chcú, ale umiestniť sme chceli všetkých.“ Študenti si vyplňali aj miesto resp. univerzitu, na ktorej by chceli svoju stáž uskutočniť. Paradoxná, no nie špecifická situácia nastala pri prihláškach do Českej republiky. Na pražskú Fakultu humanitných štúdií Univerzity Karlovej sa prihlásilo osem účastníkov. Zmluva medzi KU v Ružomberku a Karlovou univerzitou v Prahe však dovoľuje len 4 miesta. „Študenti si neskontrolovali, o čom sú zmluvy a my sme dostatočne včas nezohľadnili alternatívu, ktorá vznikla,“ dodal Mikuláš. A tak sa stalo, že vybraní šťastlivci až do septembra žili v omyle, že pôjdu tam, kam si v prihláške napísali. Jadrom problému bol zvýšený záujem o „karlovku“, na čo univerzita reagovala upozornením dotýčajúcim, že všetci tam ísť nemôžu, až v spomínanom septembri. „Koncept, ktorý máme v tejto problematike vypracovaný pracuje na filozofii umožnenia zahraničnej mobility čo najväčšiemu počtu záujemcov. Až následne sa rozdeľujú podľa výsledkov vo výberovom konaní na jednotlivé univerzity a fakulty,“ objasnil Mikuláš. Študentom, pre ktorých sa brány štúdií v Prahe pre tento roka zavreli, bola ponúknutá možnosť štúdií na Palackého univerzite v Olomouci a na Západočeskej univerzite v Plzni s ktorými má KU rovnako uzavreté zmluvy. Filozofické fakulty, kam títo študenti pôjdu, sú minimálne rovnako kvalitné a hodnotné ako tá v Prahe, vysvetlil Mikuláš. Ďalšou možnosťou je počkať o rok dlhšie. Túto možnosť však niektorí nemôžu prijať, nakoľko sú už v 4. ročníku. Podobné nedorozumenie nemuselo vzniknúť, ak by nedostatočná komunikácia a obojstranná nepozornosť nedostali toľko priestoru.

Cyklus Cirkusu „Trhový život“

text: Elena Luková
foto: Dávid Lajmon

Zrána sa vytrúsia do chladného počasia, aby mohli striehnuť na bezbranných okoloidúcich. Čakanky. Mužský rod pre pracovníkov trhu by malo byť Čakani, alebo Čakankani, ale nakoľko mi to príde viac vtipné ako výstižné, použijem v ďalších riadkoch všeobecné pomenovanie, uvedené vyššie. Zaslúžia si to pomenovanie nielen pre svoju vytrvalosť v striehnutí, ale celkovú stabilitu povahy večného čakača na to, čo urobí konkurencia.

Jedna z prvých disciplín každodenného „šestboja“ je ľahká atletika. Beh na 100 metrov okolo tržnice s cieľom zistiť „komu dnes pôjde karta“. Vzhľadom na frekvenciu raňajšej premávky vozíkov a bicyklov plne naložených tovarom, je to celkom adrenalinová časť šestboja. V trende boli v tomto období najmä náhrobné vence.

Súčasťou toho je precvičenie si zraku, ako prístroja na porovnávanie cien. Kategorizujem ju však ako osobitnú časť pre rôznorodosť použitej časti tela.

Nasledujúce vydychanie sa pri raňajšom intrigovaní s kávou v ruke. Závisť je škaredá, ale v tomto svete, kde som sa ocitla na celý jeden týždeň, priam prekvitá. S úsmevom pomedzi zuby precedia pozdrav aj votrelcovi vo svete predaja náhrobných vencov a omrznutej (pozor nie zmrazenej, ale aj to možno čoskoro) zeleniny, teda mne, a potom sa snaživé Čakanky zhluknú. Opäť, tak ako včera, tak aj dnes zisťujú, že môj obchod má ceny najlacnejšie a preto sa so mnou veľmi nebavia. Ja ale proti tomu nič nemám. Stačí mi MP3 player, pero a papier. Našťastie aj pani čo mi prácu ponúkla si z toho nič nerobí, a tak

môj čas na tržnici trávim sama. Pozorovaním a zapisovaním.

Začnú sa v okolí pohybovať nejakí ľudia, a teda aj pohyb navôkol sa celkovo rozmrazil a začína sa nákupný kolobeh. Táto disciplína naozaj nie je stereotypná a okrem komuničných zručností, tu musí človek mať aj pekelnú trpezlivosť. Ak zákazníci začnú špekulovať a vyjednávať, že „ten malý veniec za štyridsať by som im pri množstve 6 ks mohla dať za tridsať“ a podobne, tak mi už dochádzajú nápady, ako sa ich zbaviť a podvoľujem sa ich vôli. Nedokážu pochopiť, že niektoré ceny môžu dať dole len hypermarkety so skazeným mäsom na sklade. Asertivnosť „nula bodov“.

V tomto stresovom vypätí sa v predposlednej časti trhového dňa strhne akási hádka. Ľudia z trhu si jednoducho potrpia na maličkostiach a potom na nich bazirujú. Teda sa dá povedať, že Čakanky sú malicherné. Hádky pre krabicu s karfiolom, ktorá zasahuje do priestoru druhého stánku, sú úplne bežné.

Ako záver trhového šestboja možno považovať konštatovanie denných ziskov a hodnotenie ankety „komu išla karta“. Mnohokrát som sa čudovala, ako to všetko dokážu registrovať, no asi som sa nedostatočne vžila do role dobrej Čakanky. Veď oni aj tak len predávajú, nie je to pre ich zisk.

Vrelo odporúčam prácu na trhu každému, kto nedisponuje dostatočnou trpezlivosťou a inými potrebnými znakmi skúseného komunikanta. Môžete predávať hocičo, ničomu zo šestboja vo vašom okolí sa nevyhnete.





» P.O. BOX



Čím žijem

Radosťou, že napriek mladosti nášho pracoviska (Katedry žurnalistiky), v jednom akademickom roku máme prvú absolventku doktorandského štúdia, Mgr. Teréziu Kolkovú, PhD. a budeme mať prvých absolventov päťročného magisterského štúdia.

Vďakou, že na katedre sa uskutočnila úspešná konferencia s medzinárodnou účasťou o kvalitatívnom výskume médií, že bolo v miestnosti málo stoličiek, že teda bol o ňu väčší záujem ako sa pôvodne očakávalo, že profesorka Danuša Serafinová excelovala príspevkom i tlmočením, že doktorand Mgr. Ivan Baláž prešiel skúškou ohňom pri organizácii celého podujatia a tak stúpla jeho cena.

Očakávaním, ako dopadne blížiaci sa katedrovica (29. novembra 2006), že bude tak úžasná ako tá prvá, predvlani, že bude priestorom na vzájomné rozprávanie sa a spoznanie sa študentov medzi sebou, ale aj študentov a učiteľov katedry.

Nádejou, že diskusia na univerzite o jej ďalšom rozvoji pokročí, že myšlienka univerzitného kempusu získa podporu kompetentných, že sa začnú ďalšie nevyhnutné projektové práce na realizáciu predovšetkým Univerzitnej knižnice, ale aj ďalších priestorov pre kvalitnejšie štúdium a život študentov, učiteľov a všetkých pracovníkov univerzity.

Prianím, aby blížiaci sa advent bol pre mňa i ostatných z komunity žurnalistov príležitosťou na premýšľanie o tom najhodnotnejšom Stretnutí, ku ktorému každým dňom kráčame, aby advent bol teda naplnený aj tichom, čítaním a časom dobrých rozhodnutí, čo je predpokladom prežitia krásnych Vianoc.

Peter Olekšák

ODDELENÉ ZRNO od pliev?

text: Martin Ližičiar

Zrno prišlo o cirkevné schválenie údajne pre obsah, ktorý nebol v súlade s učeními cirkvi. Podľa mňa došlo k omylu, kde si cenzor pomýlil kritiku s proticirkevným učením. Takýto záver nie je múdry, navyše je krátkozrakým riešením, ktoré sa onedlho vráti ako bumerang." Slová z úvodníku časopisu Zrno, pod ktoré sa podpísal Ľubomír Lehotský.

„Zrno chcelo viesť dialóg, nikdy neútočilo, len sa nahlas pýtalo, či vyslovilo domnienku spôsobom, ako to bežne robia novinári na celom svete. Zrno kultúrne debatuje a varuje biskupov, aby sa už konečne prebrali z letargického spánku a reagovali na dobu, ktorá kresťanom nepraje. Prečo hľadať nepriateľa vo vlastných radoch, keď útok prichádza zvonku?“

Arcibiskup Tkáč odňal časopisu Zrno cirkevné schválenie, pretože v ňom viackrát boli uverejnené názory, ktoré neboli v súlade s Katolíckou Cirkvou, alebo boli zavádzajúce. Časopis teda zmizol a nesmie sa predávať v kostoloch a kaplnkách.

Zrno vzniklo na jar 1989, keď málokto tušil, že nastane nejaká zmena. Prvá skupinka odvážlivcov okolo kňaza Laca Stromčeka

chcela vytvoriť časopis, ktorý by oslovil aj tápajúcich a hľadajúcich. Malo to byť čítanie písané nie "uspávajúcim" kostolným jazykom, ale jednoduchou a priamou rečou mladých ľudí. Postupom času sa časopis dostal pod krídla Vydavateľstva Michala Vaška. Zo Zrna stal týždenník s ambíciami reagovať a vplývať na dianie v spoločnosti. Arcibiskup však vyjadril nádej, že redakcia vynaloží všetko úsilie a vyvaruje sa podobných prehrškov.

V úvodníku v roku 1994 napísal: V časopise chceme otvárať problémy, učiť sa diskutovať, vymieňať si názory, spoznávať sa, spolupracovať... Uprostred mediálnej stratégie strachu a bombastických senzácií, vyžívajúcich sa v aférach rôzneho druhu a v prezentovaní vražd a násillia, chceme zobrazovať pozitívne aktivity. Vytvoriť živý, dynamický kresťanský časopis."

Ako sa im to postupne darilo? Ako to vyzerá dnes, 12 rokov po? Problémy s hierarchiou, neustále klesanie nákladu, ekonomika.

„Zrno sa predáva vo všetkých diecezách, ale nie vo všetkých farnostiach. Je to na zodpovednosti miestnych správco. Verím, že aj arcibiskup Sokol aspoň v kútiku srdca oce

ňuje prínos Zrna pre Cirkev na Slovensku, aj keď naša otvorenosť mu nemusí „ísť po srsti“.

K odobratiu cirkevného schválenia prispeli vraj knihy z vydavateľstva Michala Vaška, ktoré zastrešuje aj časopis Zrno.

„Neviem, ktorú knihu máte na mysli, v našom vydavateľstve vyšli viaceré knihy, ktoré neboli Sokolovi po chuti“, povedal Michal Vaško pre internetový magazín Postoy „pravdepodobne sa hneval na knihy od Mariána Prachára. Spomínaný kňaz si nič nevymyslel, len opísal svoje skúsenosti a rozhovory s arcibiskupom, a napísané podporil uverejnením oficiálnej korešpondencie s arcibiskupom. Za to by sa nemal nikto hnevať. Ak ja teraz zverejňujem svoje názory, robím to s plným vedomím zodpovednosti a s dobrým úmyslom. Ak tak robí aj arcibiskup Sokol, nemá sa za čo hanbiť.

Navyše, ak by som knihy nevydal ja, ale nejaký obchodník, ktorému je Cirkev ľahostajná, knihy by sa nepredávali len medzi ľuďmi zainteresovanými a znalými problematiky, ako to bolo v našom prípade. Predávali by sa v knižkupectvách, čo sme my odmietli. Boli by o tom články v bulvárnych novinách, čomu sme tiež zamedzili. Čiže bolo oveľa užitočnejšie aj pre Cirkev, aj pre arcibiskupa Sokola, že som knihy vydal ja.“

Bolo oddelené zrno od pliev, alebo nie? Ja odpoveď nepoznám.



» Nestarnúci výkon starnúcej hviezdy



Na úvod sa musím priznať, že Karel Gott nie je, teda doteraz nebol, môj obľúbenec. Niekedy sa však stáva, že človek musí priznať svoj omyl.

Siedmeho novembra navštívil tento spevák Bratislavu a staršiu aj mladšiu generáciu ohúrilo posledným vianočným vystúpením v športovej hale Pasienčky. „Moje posledná Vánoce“, ako nazval svoje turné, sa však podľa jeho vlastných slov možno ešte zopakujú.

Počuť spevať „nestarnúceho Káju“ naživo s Moravskou Filharmóniou Olomouc bol úžasný zážitok. Aj keď mu niekedy odchádzal hlas, hudobníci sa mu dokonale prispô-

bili a ich súhra bola neuveriteľná. Počas dvoch hodín zaspieval hity ako Čas ruží, Kávu si osladím, Když byl tenkrát kluk. Už v prvej polovici koncertu si vyslúžil neutíchajúce ovácie. „Šetrite si sily, dnes máme vynikajúce prídavky“, povedal, aby utíšil potlesk.

K príjemnej atmosfére prispeli aj hostia Petr Kollář a Tereza Mátlová, ktorí podali rovnako dobrý výkon ako hviezda večera i jednoduché, no vkusné kulisy či umelý sneh. Skvelý bol spevácky súboj medzi Karlom Gottom a Petrom Kollářom v piesni Dám delovou ránu. So svojimi hosťami si „nesmrteľný Kája“ zaspieval niekoľko spoločných piesní, pri ktorých svoj basový hlas prezentoval aj dirigent filharmónie František Preisler.

Jednoducho, ten večer to na Pasienčkoch vrelo. Diváci Gotta ani po piatich prídavkoch nepustili z javiska a on im naznačil, že jeho odchod do dôchodku nemusí byť taký aktuálny.

Jana Jurčišinová

» My Chemical Romance The Black Parade

Americká kapela My Chemical Romance sa dostala do povedomia poslucháčov svojím druhým albumom „Three Cheers For Sweet Revenge“, ktorý vyšiel tak rok-dva dozadu. Len nedávno prišla táto zostava s oficiálnym záznamom z koncertu na cd/dvd a v týchto dňoch sa nám pripomína svojim úplne novým „čiernym“ albumom „The Black Parade“. Na hudobnej stanici MTV už rotuje pilotný singel „Welcome To The Black Parade“. Možno pri predošlých albumoch by ľudia vedeli túto kapelu zaškatuľkovať ako nejaký emo-pop-punk, ale pri tomto počíne je akékoľvek škatuľkovanie zbytočnou námahou. Tento nový nosič okrem toho, že počas celého jeho trvania nám ponúka celistvý príbeh, nám dáva do pozornosti aj celú škálu rozličných groteskných žánrov. Zostávajú síce pri rock-punkovom základe, ale od neho sa rozvíjajú nespočetné ďalšie možnosti, a tak tu môžeme počuť napríklad aj vplyvy rockovej legendy Queen alebo až priam kabaretné kúsky. Oproti predošlým počínom nájdeme aj niekoľko pomalších piesní, ktoré sú však vykompenzované niektorými zbesilými kúskami. Album je tmavý, temný, ale pritom aj svetlý a veselý. Pod nálepkou My Chemical Romance sa určite neskrýva nejaký prvoplánový pop-punk pre tínedžerky á la MTV, ale oveľa viac.

Dávid Juck

» Nechajte sa očariť Očarujúcou!

Meno John Eldredge je medzi mnohými kresťanmi už známe. Kontroverzným titulom-Pozor, srdce muža! nalomil zaužívanú predstavu „kresťanského muža“ a dovolil mu voľne dýchať. Teraz spolu s manželkou Stasi napísali akoby pokračovanie pre ženy, ktoré má pomôcť odhaliť tajomstvá ich duše.

Ani nie na dvesto stranách knihy sa autori venujú zraneniam ženy, jej kráse, úlohe muža, dôležitosti priateľiek v živote ženy a nezabúdajú pri tom na Krista. Dielo je popretkávané osobnými skúsenosťami páru Johna a Stasi E., aj vďaka ktorým je Očarujúcu ťažko pustiť z rúk nedočítanú.

Žena. Nehľadaná, neistá. Ponorená v predsudkoch a komplexoch. Zaškatuľkovaná do názorov sveta ako „žienka domáca“, alebo objekt sexuálneho záujmu. Jej túžby sú nenaplnené a nepoznané. Je však nenahraditeľná, a v jej duševnej kráse, ktorá má prežiarť aj jej zovňajšok, je ukrytá sláva Boha. Preto diabol tak ženu nenávidí a snaží sa z nej urobiť buď emancipovanú ženu, alebo utlačenú „sivú myšku“. Ale ona je povelaná žiť podľa svojho srdca, v ktorom je obrovská túžba byť absolútne milovaná.

Hoci je to pre mnohých asi neuveriteľné, ale túto úlohu v jej živote nemá hrať na prvom mieste muž. Kristus je tu predstavený ako verný milenc. Je svojou večnou odhodlanosťou a láskou do krajnosti pripravený usilovať o dobytie ženského srdca. Muž nikdy nedokáže odpovedať žene na tú prvú základnú otázku, ktorú nosí každá žena v srdci- či je dost dobrá a krásna. Odpoveď dáva Boh, ktorý kľučí pri jej nohách.

Žena. Táto hlboká, komplikovaná, no neuveriteľne krásna bytosť potrebuje byť odhalená. Ako?

Aj na túto otázku odpovedajú John a Stasi Eldredge, ktorí svojou knihou Očarujúca! môžu mužom pomôcť objavovať tajomstvá svojich žien, a ženám vstupovať do dobrodružstva svojich mužov.

John Eldredge je vedúci služby Resomed Heart, kde spolu so Stasi pomáhajú mužom a ženám objaviť ich srdcia a žiť podľa nich. Majú troch synov a žijú v Koloráde.

Monika Kureková

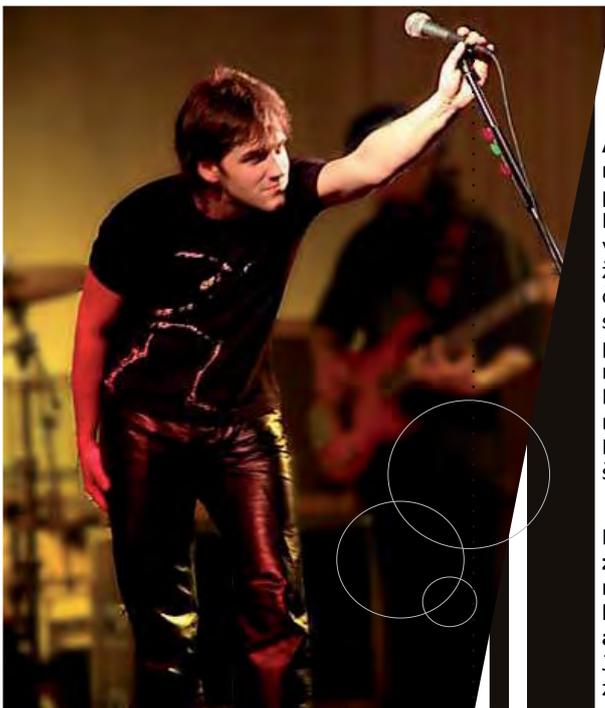
BUY IT NOW!!!



ŠALEL SOM KVÔLI TEAMU

Mesto Plzeň je okrem dobrého piva známe aj ako epicentrum československého bigbítu. Z tejto kedysi experimentálnej rockovej vlny sa vynoril aj hardrockový nadšenec a najmä všestranný umelec, ktorý už vo svojich štrnástich rokoch začal ako bubeník legendárneho Katapultu. Michal Šindelář.

text: Michal Badín
foto: internet



najzásadnejší vplyv. Prvou kapelou, kvôli ktorej som šalel a kupoval si všetky dosky, bol TEAM.

Ako si s odstupom času spomínaš na začiatky s Katapultom?

Naskočil do Katapultu bola v zásade jednoduchá vec, pretože s tou kapelou som trávil víkend čo víkend štyri roky pred tým, než som s nimi začal hrať, len som sa posunul z pozície technika bicích na bubeníka.

Prišlo mi to ako prirodzený vývoj, niečo ako majú zamestnanci u Mc Donald's. Stále idú vyššie, vyššie. (Smiech)

Po takmer desiatich rokoch za bicími Katapultu si sa vydal na sólovú dráhu, čoho výsledkom bol zatiaľ tvoj jediný album s názvom 11+1...

Je ťažké pomenovať môj odchod z Katapultu. Pre niekoho to môže znamenať výpoveď a pre niekoho odchod na sólovú dráhu! 11+1 bol tak trochu ako úder pästou na oko a keď sa k tomu pridalo pár priateľov (ktorí vedeli, čo a ako našepkávať), tak to skončilo tak ako skončilo. Osobne s tým nemám najmenší problém. Je to asi ako rozchod s dievčaťom. Mám dokonca pocit, že Oolda z Katapultu bral môj album ako neveru!

V súčasnosti tvrdo pracuješ na novom albume. Prezrad' niečo čerstvé z kuchyne...

Doska, ktorá má zatiaľ pracovný názov Kolem dokola vzniká presne podľa českého príslovia "Kovářova kobyla chodí bosa!". Od doby, kedy som s Lukášom Martinkom založil vlastné nahrávacie štúdio, som nebol

schopný natočiť jedinú notu. Pesničky sú hotové, len ich treba natočiť. Každopádne už mám dohodnutý termín na konci novembra tak dúfam, že tentokrát to už vyjde.

Aký je tvoj názor na rýchlo kvasené hviezdíčky zo súťaže Superstar?

Jednoduchý. Pokiaľ to niekto v sebe má a chce robiť muziku, tak mu táto súťaž môže veľmi pomôcť. Ak nie, tak je z neho naozaj iba takzvaná "rychlakvaška"!

Čo ťa spája so Slovenskom?

Tak po prvé, moja babička sa narodila a vyrastala na Slovensku a z jej strany mám príbuzných roztrúsených takmer po celom Slovensku. A za druhé, v Martine robia tie najlepšie akustické gitary! Sám na ne hram!

Plánujete s MSP koncerty aj pre fanúšikov zo slovenských miest?

Milo ma prekvapilo, že pesnička "Hořely, padaly hvězdy" sa nielenže hrá v slovenských rádiách, ale že niekde i boduje v hitparádach. Koniec koncov, koncertná činnosť MSP sa bude odvíjať od novej dosky a hlavne manažmentu, takže uvidíme, čo sa bude diať!

Čo by si chcel prostredníctvom tohto rozhovoru odkázať svojim fanúšikom?

Ďakujem za priazeň! Niektorí mi ju venujú už desať rokov a pokúsím sa ju, ak to pôjde, oplatiť!

Tvrdiš o sebe, že k hudbe si mal veľmi blízko už od detstva...

Tak to je ako keby som mal povedať, kedy som urobil prvý krok alebo povedal prvé slovo. Nejde to označiť presne, každopádne to však bolo v ranom detstve. Čo viem, tak na všetkých fotografiách z detstva som buď s hudobným nástrojom alebo niečím, čo ho simuluje.

Prvá naozajstná skupina bola až Invetura, kam som sa dostal vo svojich jedenástich rokoch na odporúčanie Ondřeja Hejmu (Žlutý Pes).

Akými interpretmi si bol ovplyvnený?

Ako malé dieťa som mal pod nosom koncerty Katapultu a Ivana Mládka, takže si trúfam povedať, že tieto dve skupiny na mňa mali

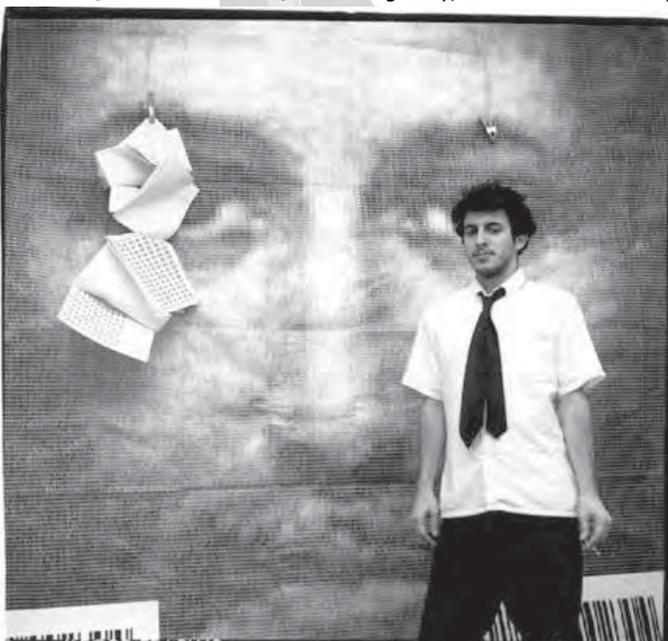




I. SMERUJEŠ DO NEBA ALEBO... ?

text: Monika Kureková
foto: internet

Milovaný, veľa som sa venovala partnerským vzťahom, ktoré považujem za tie druhé najdôležitejšie vzťahy v živote človeka. Tento predskokan dnes skončil a prejdem k tomu, čím je živá táto rubrika, čo je jej podstatou. Zbytočné by bolo všetko poznanie, ktoré i tak vedie k pýche, keby som ti nepovedala o tom najdôležitejšom, o tom, čo má moc zmeniť tvoj život a spasíš tvoju dušu. O tom najpodstatnejšom vzťahu - medzi tebou a Bohom. Od malička počúvaš informácie, ktoré ti tvrdia, že to, či ono, zlepši kvalitu tvojho života, že budeš úspešnejší, šťastný, alebo, že táto kniha či film ti povie to, čo si hľadal celý život. Ale tam to nenájdeš. Nechcem frajeriť, ale ak prijmeš výzvu z tohoto príspevku, tvoj život sa navždy premení, ty dosiahneš naplnenia a budeš vedieť, že už hľadať nepotrebuješ. Nie je žiadny dobrý čert s rohami, ale jeden slizký had, ktorý chce zničiť teba, tvoju rodinu, tvoju budúcnosť ukradnúť ti večný život. Je to zlodej, vrah a klamár. Stále ťa namotáva, že dať si do poriadku život - to má čas, že to, čo robíš, nie je až také zlé, že stačí, ak chodíš do kostola a modlíš sa, alebo stačí, že si v podstate taký dobrý človek. Nestačí. Čo teda robiť? Uveriť v Ježiša Krista. Ale to neznamená len veriť v Jeho existenciu, pretože „aj diabli veria, a trasú sa.“ (Jak 2,9 b) Veriť znamená bezvýhradne a bez akýchkoľvek podmienok úplne sa odovzdať. Znamená dôveru a závislosť na Bohu. Nie je to cit, ale totálne rozhodnutie sa človeka. Takí budú spasení, lebo „Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal život večný“. (Ján 3,16) Kristus neprišiel, aby svet odsúdil, ale aby sa skrze neho svet spasil. On túži po tvojej spásе viac ako ty sám. Potrebuješ sa zmocniť života, ktorý ti vydobyl na kríži. Ježišova spása je však akoby na šeku, ktorý ti dal do ruky, ale ty si ju musíš ísť vyzdvihnúť do Božej banky. Je tam podpis samotného Krista - *kríž*, atramentom je Jeho *krv* a dátum *dnešný*, pretože práve dnes je deň spásy. Teraz. Hodnota: *nový život*. Šek je napísaný konkrétne na tvoje meno a priezvisko. Banka je otvorená 24 hodín denne. Počas tejto doby môžeš prejavíť svoju vieru v Ježiša. Je to zadarmo. On neprišiel na svet, aby ťa prikázaniami zviazal a obmedzil. Prišiel ti darovať život v plnosti, v radošti, v pokojí. Povieť ti, ako to bolo u mňa. Ja som bola vždy správna baba. Veselá, usmiata, kamarátska. Asi som pôsobila dosť bezstarostne, ale boli chvíle, keď som bola sama a cítila som prázdnotu. Niečo mi chýbalo. Mala som priateľa, super kamarátov, rodinu, krásu, čo mi chýbalo? Prázdnotu som sa snažila utlmiť a naplniť tak, že som sa každý víkend kamarátila s opicou, marihuanou, mala som množstvo vzťahov a skúseností, ale stále nič. Opäť prichádzali tie chvíľkové temná, kedy som prežívala znechutenie z celého života, a pritom som chodila do kostola, modlíla sa... Pomýšľala som aj na samo-



vraždu. Až jedného (ne)obyčajného dňa prišiel akýsi človek do nášho mesta robiť evanjelizáciu a bola tam výzva, že kto chce odovzdať svoj život Kristovi, nech príde dopredu. Skúsila som to. Akoby som tak vnútri cítila, že On ma volá: „Monka, pod', ja ti môžem dať oveľa viac.“ Uvedomila som si, že Boha vôbec nepoznám, len o ňom čosi viem, ale nemám s Ním vzťah. A to sa začalo meniť potom, ako som Mu povedala áno a On ma obdaril tak, ako som nikdy ani nedúfala. Lebo On je „schopný okrem tohto všetkého urobiť oveľa viac, ako prosíme alebo chápeme“. (Ef 3,20) Odišla som z partie, prestala som piť, fajčiť grass a cigarety, zanechala som starý spôsob života a hoci to nebolo ľahké,

Boh ostal verný a dal mi stonásobne viac. Dnes zažívam pokoj, spokojnosť, naplnenie zo šťastia, že niekedy si myslím, že z kože vyskočím. Našla som muža, po ktorom som vždy túžila aj napriek tomu, že mi vraveli, že ja sa nikdy nezaľúbim kvôli svojej nestálosti. Viem, kto som a kam smerujem. Môj Boh ma miluje a stráži moje kroky. Vie, čo je pre mňa najlepšie a koná to v mojom živote. A preto toto píšem, lebo chcem, aby si to zažíval aj ty. Aby si si prevzal ten poklad, ktorý je pre teba pripravený od stvorenia sveta, aby si zažil tú hĺbku, výšku a šírku Božej lásky, od ktorej ťa nikto nemôže odlúčiť, iba ty sám. Ježiš stojí pri dverách tvojho srdca a klope. Je na nich kľučka len z tvojej strany. Ty Mu môžeš otvoriť. Dnes je deň spásy pre tvoj život a keď vo vnútri cítiš, že túžiš po zmene a chceš to s Bohom skúsiť, môžeš sa nahlas pomodliť: „Ježiš, verím, že si prišiel na tento svet nie

preto, aby si ma potrestal za moje hriechy, ale aby si ma spasil. Viem, že mám mnoho hriechov, ale vyhlasujem, že tvoje odpustenie je väčšie než moje hriechy. Dnes ústami vyznávam to, čo je v mojom srdci - si môj osobný Spasiteľ. Verím v teba, dôverujem ti a prosím ťa, aby si mi daroval nový život.“ Jednoduché, a pritom tak nesmierne dôležité. Dnes, ak si to myslel úprimne, môžem ti zaručiť, že Boh ťa počul, vzal vážne a tvoj život sa začne meniť. Teším sa, že si vykročil v odvahe a chceš riskovať. Riskuj svoj život pre Neho a nájdeš život v plnosti.

Čerpané z knihy José H. Prado Flores- *Chodte a evanjelizujte pokrstených*

„Drahý moji, chcela by som sa úprimne ospravedlniť všetkým, ktorí čítali moju rubriku v minulom čísle a cítili sa neprijatí. Moju snahu bolo ponúknuť alternatívu, ktorá by bola motivujúca. Ako sa mi zdá, veľmi mi to nevyšlo a skôr som mnohých z vás nahnevala a odradila. Ospravedlňujem sa za všetok prítomný moralizmus a vlastnenie pravdy. Naozaj nechcem nikoho odsudzovať, ale prijímať, hoci bude mať daný človek iný názor. Tak mi držte palce.“

moja oddychôfka

text: Dušan Petričko

foto: internet

Nedá sa nič robiť, blížia sa Vianoce. Podušičkové obdobie nám veľa radosti neprináša, skôr nás kláti depresia a únava. Počasie je v týchto dňoch nevyspytateľné ako záchody v internátnej časti C-blok a my sa len malátne pohybujeme po priestoroch univerzity. Nevieme sa dočkať otvorenia hypermarketu Tesco v blízkosti nášho kempusu, ktorý nám podstatne skráti cestu za potravou. Nikoho už nebavia dlhé púte po rožky do predajní Hypernova, Billa, Lidl a toho vzadu tam smerom na Bystricu.

Čo z toho, že je Lidl lacnejší, keď je ďaleko. Kaufland sa hrdí najnižšími cenami v meste, ale v ktorom to už neuvádza. Hypernova má vždy nejakú akciu na vybraný druh tovaru, no treba ho vždy dlho hľadať. Nechcem vyššie uvedené predajne urážať, ale Tesco bude blízko a do desiatej. Mnohí sa pýtajú prečo nie nonstop? Vysvetlím: Študent je tvor ponocujúci. Vyhľadáva také miesta, kde je hluk, veľa ľudí, alkohol, študenti opačných pohlaví a rôznych ročníkov. A to vždy iba raz v týždni v stredu. Je to aj deň zvýšeného hladu, kedy sme schopní zjesť aj klince. Z tohto dôvodu sa pred týždňom konalo plenárne zasadnutie spoločnosti Tesco na Slovensku, či novootvorenú predajňu v Ružomberku nenechať otvorenú aj cez noc zo stredy na štvrtok. Kvôli deficitu parížskeho šalátu práve v týchto dňoch nakoniec od tejto myšlienky vedenie upustilo. Vraj by sa im to neoplatilo.

Nie sme ale hladní len po parížskych šalátoch, či tvarohových pirôžkach. Sme mnohí hladní aj po láske, kreditoch, ba dokonca i peniazoch. Už aj prváci zisťujú, že sa im peniažky pomaly mihajú v dôsledku nadmernej konzumácie jedla v jesenných mesiacoch a kopírovania ton poznámok. Nedá sa nič robiť, ale tiež netreba zúfať. Blížia sa Vianoce.

» Výskum

Posledné týždne som zasvätil vedecko-výskumnej činnosti, ktorá ma obohacuje natoľko, nakoľko sa to len dá. Objektom môjho posledného výskumu boli jablkovo pudingové šatôčky z pekárne Včela, ktoré je dostať aj v bufete bloku F. Toto pečivo dvoch tvárí je vynikajúcim príkladom toho, ako sa dá s jedlom experimentovať. Pekár zo spomínanej pekárne vynaložil všetku svoju energiu a fantáziu na to, aby sa s nami podielil o jedno z najsladších potešení spomedzi pečív.

RECEPTÁR



Šatôčka je taký malý zázrak, pretože chutí dvojako. Jej jeden koniec je plnený pudingom, druhý zas nakrájanými kúskami jablka v záhadnej škoricovej poleve. Jete vždy to, na čo máte chuť. Problém vzniká vtedy, keď sa neviete rozhodnúť, ktorým koncom šatôčky začať skôr. Ďalšiu výhodu vidím v tom, že v rade pred bufetom sa nájde vždy niekto, kto by chcel čisto iba pudingom alebo jablkom plnené pečivo. V tomto prípade navrhujem vyhľadať toho druhého a dohodnúť sa s ním, ktorú časť jablkovo - pudingovej šatôčky zjete vy a ktorú on. Obaja ušetríte minimálne štyri koruny.

Pahltným konzumentom šatôčky radím jesť ju opatrne. Pri príliš rýchlym a nešikovnom pchaní jablkovo pudingovej šatôčky do úst sa vám nad hornou perou môže vytvoriť tenučká vrstva práškového cukru, tzv. vanilkové fúzy. A je to potom vidieť. Skúste!

» Pasta

Ako som už bol býval spomínam, som kuchár v lete bez čapice a v zime s čapicou. Dnes sa s vami podelím o výrobu tých najjednoduchších talianskych cestovín. Hľa...

Čo potrebujeme:

- hrniec
- cestoviny (napr.: špagety, kolienka, potrubie a iné)
- olej
- Morca Della (nepomyliť s konzervami pre psov)
- mäso
- syr
- sporák zn. MORA 200



Postup:

Zapneme sporák Mora 200 na plný výkon a do hrnca vlejeme vodu. Hrnec položíme na rozohriatu platničku a čakáme, kým voda v hrnci nezačne vriieť. Ešte predtým však do hrnca vlejeme pár kvapiek oleja, aby sa nám cestoviny nedolepili. Voda vrie. Vkladáme cestoviny a s úsmevom na perách sa obraciame k mäsku a Morca Delle. Na malú panvičku dáme olej, kde vopred nakrájané mäso chvíľu opražíme. Zalejeme troškou vody, miešame, dusíme. K udusenému mäsku pridáme Morca Delle z konzervy, ktorú v panvici rozmiešame a zohrejeme. Cestoviny podávame na tanier spolu s výtvaromz panvice, kde to všetko ešte zasypeme nastrúhaným syrom. Jedzte pomaly, horúce je.

NADÁCIA NA PODPORU KATOLÍCKEJ UNIVERZITY V RUŽOMBERKU



» PROGRAM PODPORY MOBILÍT, VEDY A VÝSKUMU NA KU

Nadácia na podporu Katolíckej univerzity v Ružomberku vznikla v roku 2004 a jej účelom je podpora zachovania kultúrnych hodnôt, podpora vzdelávania a rozvoja duchovných hodnôt na Katolíckej univerzite v Ružomberku. Jedným z ďalších účelov založenej nadácie je podpora štúdia talentovaných domácich a zahraničných študentov KU poskytovaním štipendií a taktiež aj podpora v oblasti vedy a výskumu na KU.

CIEĽ PROJEKTU NA PODPORU MOBILÍT

Štipendiom vo výške do 20.000,- Sk podporiť v akademickom roku 2006/2007 viacerých talentovaných študentov Bc. a Mgr. denného štúdia a interných doktorandov KU.

CIEĽ PROJEKTU NA PODPORU VEDY A VÝSKUMU

Finančným príspevkom vo výške do 20.000,- Sk podporiť v akademickom roku 2006/2007 niekoľko najlepších projektov na KU.

Poskytnúť možnosť na ďalší rozvoj teoretických, ale aj praktických schopností žiadateľov, alebo poskytnúť im potrebné ekonomické zázemie, aby mohli svoje kapacity venovať odbornému štúdiu, zvyšovaniu svojej vedomostnej a odbornej úrovne a pod.

Podrobnejšie informácie spoločne s formulárom, technickými kritériami a termínmi pre doručenie žiadostí nájdete na www.ku.sk

tradičné
noviny
moderného
kresťana

**Katolícke
noviny**

Týždenník pre náboženské a spoločenské otázky

www.katnoviny.sk

